

«Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere»

En kvalitativ studie om opplevelsen av det tverrfaglige samarbeidet i KOG

Universitetet
i Stavanger

MASTER I SOSIALFAG
DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET
Institutt for sosialfag

Juni 2021

Kandidatnummer: 1002

Student: Kamilla Amundsen
Veileder: Brita Gjerstad

UNIVERSITETET I STAVANGER

MASTERSTUDIUM I SOSIALFAG
MASTERGRADSOPPGAVE

SEMESTER: Vår - 2021

FORFATTER/MASTERKANDIDAT: Kamilla Amundsen
VEILEDER: Brita Gjerstad

TITTEL PÅ MASTEROPPGAVE:

Norsk tittel: «Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere»
En kvalitativ studie om opplevelsen av det tverrfaglige samarbeidet i KOG.

EMNEORD/STIKKORD:

Tverrfaglig samarbeid, KOG, straffegjennomføring, unge lovbytere, møtestruktur, evaluering, felles mål, kunnskap om hverandre, tillit, respekt, profesjonskamp, taushetsplikt

ANTALL SIDER: 73

STAVANGER 1/6 - 21
DATO/ÅR

Kamilla Amundsen
Kandidatens navn

Forord

Da var straks min tid som student forbi. Tenk at jeg faktisk kom meg gjennom en mastergrad til tross for 117,9 % stilling, og med valpen Nova som nytt tilskudd i familien. Det har vært en lang og utfordrende prosess, men følelsen av mestring og stolthet nå som oppgaven er ferdigstilt, er en helt ubeskrivelig følelse.

Det er mange som fortjener en stor takk i forbindelse med studien min. Først og fremst ønsker jeg å takke de dyktige informantene som har stilt opp. Dere har vært åpne, imøtekommende og vist høy faglig kompetanse. Tusen takk til veilederen min Brita Gjerstad som har hjulpet meg gjennom denne prosessen ved å komme med konstruktive og gode innspill.

Jeg ønsker også å takke venner og familie for å ha vist forståelse for mitt fravær og heiet på meg hele veien. Jeg hadde heller ikke klart denne perioden uten mine motiverende medstudenter; Birgitte, Tina, Maren og Camilla. Dere gjorde masterperioden så bra og morsom som overhodet mulig.

En stor takk til min samboer Andreas som, til tross for å skrive sin egen masteroppgave, har bistått med støtte, motivasjon og oppmuntrende ord. Takk for at du har hatt tro på meg og holdt ut med en lite tilstedeværende og travel kjæreste.

Den største takken går til min storesøster, Kristin, for all tid og energi du har lagt ned i å få meg gjennom denne prosessen. Du har hørt på frustrasjon, lest korrektur på oppgaveteksten og gitt meg bekræftelse at innholdet høres noenlunde lurt ut.

Tusen takk!

Stavanger, juni 2021

Kamilla Amundsen

Sammendrag

Denne studien tok sikte på å gi et innblikk i hvordan de ulike representantene i KOG opplever det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere. Jeg valgte dette temaet fordi jeg er ansatt i fromsorgen og jobber direkte med unge lovbrøyttere som drøftes i KOG. Gjennom min yrkesrolle hadde jeg en antagelse om at det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere i KOG ikke fungerte i praksis. Dette fordi flere representanter ga inntrykk av at de opplevde KOG som ineffektivt, meningsløst og ustrukturert. Personlig skapte dette en interesse for å undersøke hva det var som fungerte og ikke fungerte i samarbeidet i KOG. Dette har ledet til følgende problemstilling: «*Hvilke faktorer opplever deltakerne i KOG som hemmende og fremmende i det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere?*». For å besvare problemstillingen valgte jeg å gjennomføre en kvalitativ studie i form av semistrukturert intervju. Undersøkelsen er bygget på 10 intervjuer av representanter fra konfliktrådet, kommunen, barneverntjenesten, politiet, påtalemyndigheten og kriminalomsorgen. De ulike aktørenes opplevelser av det tverrfaglige samarbeidet i KOG ble analysert gjennom en fenomenologisk tilnærming, som tar utgangspunkt i å få frem deltakernes subjektive opplevelser. I intervjuene ble det stilt spørsmål rundt deltakernes erfaringer med samarbeidet i KOG, og hvilke faktorer som hemmer og fremmer samarbeidet. For å analysere funnene tok jeg utgangspunkt i Willumsen og Hallbergs (2003) modell om organiseringen av tverrfaglig samarbeid og Ødegård og Willumsens (2011) studie om kategorier som hemmer og fremmer samarbeid. Jeg valgte å supplere med teorier fra blant annet Glavin og Erdal (2018), Bronstein (2003) og Willumsen og Ødegård (2017).

Et sentralt funn i studien var at KOG-ene ble praktisert ulikt, både med tanke på organisering og fungering. Det ble likevel kartlagt noen fellesnevnerer ut fra informantenes uttalelser. Resultatene viste at deltakerne i KOG opplevde god møtestruktur, tydelig og stabil møteledelse, felles målforståelse, gjensidig tillit og respekt, kunnskap om hverandres tjenester og roller som fremmende faktorer i det tverrfaglige samarbeidet. Det som viste seg å hemme samarbeidet var det motsatte av de faktorene som fremmet samarbeidet. Unntakene var noen faktorer som både kunne fremme og hemme samarbeidet, herunder fleksibilitet og uenigheter. Funnene viste at der uenighetene ble håndtert på en dårlig måte, utviklet uenighetene seg til å bli profesjonskamper, som hemmet samarbeidet. Der uenighetene ble møtt med åpne armer, oppsto det kritiske refleksjoner og nye perspektiver, som igjen fremmet samarbeidet.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
1.1 <i>Bakgrunn for valg av tema</i>	1
1.2 <i>Problemstilling</i>	2
1.3 <i>Begrepsavklaringer</i>	3
1.4 <i>Avgrensninger</i>	3
1.5 <i>Oppgavens struktur</i>	4
2.0 Straffereaksjoner for unge lovbrøyttere	5
2.1 <i>Ungdomssoppfølging og ungdomsstraff</i>	5
2.2 <i>Koordineringsgruppe (KOG)</i>	6
2.2.1 <i>Evaluering av KOG</i>	6
3.0 Teoretisk fundament	9
3.1 <i>Tverrfaglig samarbeid</i>	9
3.2 <i>Modell for tverrfaglig samarbeid rundt ungdom</i>	10
3.3 <i>Faktorer som fremmer og hemmer tverrfaglig samarbeid</i>	15
3.4 <i>Taushetsplikt og samtykke</i>	18
4.0 Metode	21
4.1 <i>Forskningsmetode</i>	21
4.1.1 <i>Abduktiv tilnærming</i>	22
4.2 <i>Fenomenologisk tilnærming</i>	23
4.3 <i>Gjennomføring av undersøkelsen</i>	24
4.3.1 <i>Tilknytning til forskningsfeltet</i>	24
4.3.2 <i>Utvalg og rekruttering</i>	24
4.3.3 <i>Informantene</i>	25
4.3.4 <i>Intervjuprosessen</i>	25
4.4 <i>Analyse av intervjuene</i>	26
4.5 <i>Forskningens reliabilitet og validitet</i>	31
4.6 <i>Forskningsetiske vurderinger</i>	31

5.0 Analyse.....	33
5.1 <i>Møtestruktur og ledelse</i>	33
5.1.1 Digital møtestruktur.....	37
5.1.2 Fleksibilitet.....	38
5.1.3 Evaluering.....	39
5.1.4 Forpliktelse og prioritering.....	41
5.2 <i>Felles forståelse og målsetting</i>	43
5.3 <i>Tillit og respekt</i>	45
5.4 <i>Kunnskap om hverandres roller og tjenestetilbud</i>	48
5.4.1 Kunnskap om hverandres taushetsplikt.....	50
5.5 <i>Uenighet og profesjonskamp</i>	52
5.5.1 Likeverdighet og makt.....	54
6.0 Konklusjon	56
6.1 <i>Hva hemmer og fremmer tverrfaglig samarbeid?</i>	56
6.2 <i>Studiens begrensninger</i>	64
6.3 <i>Implikasjoner for videre forskning</i>	65
7.0 Litteraturliste	67
8.0 Vedlegg	70

Figuroversikt

Figur 1: Modell for å organisere samarbeid (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 395)	s. 12
Figur 2: Kategorier som fremmer og hemmer samarbeid (Ødegård og Willumsen, 2011, s. 193)	s. 16
Figur 3: Faser i tematisk analyse (Braun & Clarke, 2006, s. 87)	s. 27
Figur 4: Thagaards analytiske tilnærming (Thagaard, 2013, s. 163-165)	s. 29
Figur 5: Oversikt over studiens kategorier og koder	s. 30
Figur 6: Faktorer som fremmer og hemmer samarbeid	s. 63

1.0 Innledning

I dette kapittelet presenteres bakgrunn for valg av tema, etterfulgt av studiens problemstilling. Videre fremlegges de fem forskningsspørsmålene som skal bidra med å besvare problemstillingen. Videre presenteres en kort begrepsavklaring, etterfulgt av avgrensninger som er gjort underveis i studien. Avslutningsvis vil jeg belyse oppgavens struktur for å gjøre leseren kjent med studiens oppsett.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

«17-åring varetaktsfengslet etter knivstikking», «Stavanger: Tre tenåringer knivstukket i natt. Fire ungdommer under 18 år pågrepet» og «Ungdom skal ha utført grov vold mot jevnaldrende». Dette er tre eksempler på faktiske avisoverskrifter i VG det siste halvåret. Til tross for at offentlige tall viser at ungdomskriminaliteten i Norge i dag er liten, er det tydelig at kriminalitetsbildet er i endring. Enkelte ungdommer begår mer alvorlig og gjentatt kriminalitet som ran, drapsforsøk, vold og seksuallovbrudd (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 7). Til tross for dette viser offisiell statistikk fra SSB at det er en markant nedgang i straffereaksjoner mot 15-17 åringer (SSB, u.å.). Hvilken type straffereaksjon som bør anvendes overfor unge lovbrøyttere har vært en vedvarende debatt over lengre tid.

På tidlig 2000-tall ble det fokus på å redusere antall mindreårige i fengsel og heller bruke alternative straffereaksjoner som samfunnsstraff, betinget påtaleunntatelser og straffereaksjoner i regi av konfliktrådet. Målet var at reaksjonene skulle tilpasses ungdommenes individuelle behov ved at vilkårene i straffeutmålingen ble «skreddersydd» ungdommen (Lid, 2015, s. 31). I kjølvannet av dette kom det flere vesentlige lovendringer for straff av mindreårige. Blant annet tredje konfliktrådsloven i kraft 1. juli 2014, som inkluderte ungdomsoppfølging og ungdomsstraff som strafferettslige reaksjoner for ungdommer som var mellom 15 og 18 år på det tidspunktet de begikk lovbruddet (Barneombudet, u.å.).

Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff er avhengig av samarbeid både på lokalt og nasjonalt nivå. I hvert politidistrikt er det derfor opprettet minst én koordineringsgruppe (KOG), som er et rådgivende organ for påtalemyndigheten. KOG sin oppgave er blant annet å drøfte om ungdommer er egnet for ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff (Konfliktrådet, 2019). I dag er det ulik organisering av KOG fra kommune til kommune. Nordlandsforskning sin

evaluering peker på at det er noe uklarhet rundt KOGs rolle og mandat, noe som gir utslag i ulik praksis og kan føre til mindre grad av likebehandling (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 28-29). Med utgangspunkt i evalueringen til Nordlandsforskning har Justis- og beredskapsdepartementet foreslått i et høringsnotat å videreutvikle de eksisterende straffereaksjonene for å forebygge ny kriminalitet. Det pekes blant annet på å tydeliggjøre viktigheten med et fungerende tverrfaglig samarbeid i KOG, og at samarbeidet derfor bør lovfestes for å lykkes i det forebyggende arbeidet (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 7). Unge lovbrøyttere og straffereaksjoner for ungdom er særlig i vinden og et svært aktuelt tema i dag. Jeg ønsker derfor å undersøke hvordan deltakerne i to ulike KOG-er i Rogaland opplever det tverrfaglige samarbeidet, samt finne ut hva som hemmer og fremmer samarbeidet.

1.2 Problemstilling

Formålet med dette forskningsprosjektet er å tilegne meg kunnskap om det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere. Hensikten er å kartlegge faktorer som hemmer og fremmer samarbeidet i KOG. Med bakgrunn i dette har jeg kommet frem til følgende problemstilling:

«Hvilke faktorer opplever deltakerne i KOG som hemmende og fremmende i det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere?»

Problemstillingen vil bringe teori om tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbrøyttere videre. Jeg har fem forskningsspørsmål som skal bidra med å belyse min problemstilling:

- *Hvilken påvirkning har struktur og møteledelse på det tverrfaglige samarbeidet?*
- *Hvordan kan felles forståelse og målsetting bidra til å fremme det tverrfaglige samarbeidet?*
- *Hvordan påvirker respekt og tillit det tverrfaglige samarbeidet?*
- *På hvilken måte påvirker kunnskap om hverandres tjenester og roller det tverrfaglige samarbeidet?*
- *På hvilken måte kan uenighet mellom profesjonene påvirke det tverrfaglige samarbeidet?*

Økt kunnskap om suksesskriterier og hindringer i et tverrfaglig samarbeid kan bidra til å styrke samarbeidsevnen til deltakerne i KOG, som igjen vil kunne ha positive ringvirkninger for de man arbeider for. Nemlig de unge lovbyterne.

1.3 Begrepsavklaringer

Denne studien omhandler tverrfaglig samarbeid som ifølge Glavin og Erdal (2018, s. 24) er en arbeidsform når flere yrkesgrupper arbeider sammen på tvers av faggrensene for å nå et felles mål. Tverrfaglighet defineres derimot ofte svært forskjellig. Begrepene tverrfaglig, tverretatlig, tverrprofesjonelt og tverrsektorielt har ulike definisjoner, men blir ofte brukt om hverandre. Videre i denne studien har jeg valgt å benytte meg utelukkende av begrepet tverrfaglig samarbeid.

Unge lovbytere er ungdom som har begått kriminalitet når de var under 18 år på gjerningstidspunktet. I denne studien vektlegges unge lovbytere over 15 år, som er den kriminelle lavalderen i Norge (Barneombudet, u.å.).

Koordineringsgruppe (KOG) er et rådgivende organ for påtalemyndigheten som vurderer unge lovbyteres egnethet for ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Det tverrfaglige teamet består ideelt sett av konfliktrådet, påtalemyndighet, politi, barneverntjenesten, friomsorgen og andre aktuelle kandidater som finnes i de ulike kommunene (Eide et al., 2016).

Tverrfaglig samarbeid innebærer samarbeid mellom ulike faggrupper og profesjoner om en felles utfordring eller et problem, mot et felles mål. Med tverrfaglighet vil man oppnå engasjement om et felles prosjekt, hvor deltakerne må ta stilling til prosjektet i fellesskap og ta avgjørelsene sammen (Glavin og Erdal, 2018, s. 28).

1.4 Avgrensninger

Det har blitt gjort flere avgrensninger underveis i prosessen, spesielt på grunn av studiens omfang og relevans for problemstillingen. Hensikten med oppgaven er å skape en bedre forståelse for det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbytere mellom 15 og 18 år. Jeg har valgt å avgrense oppgaven til å omhandle det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Dermed valgte jeg å ikke undersøke straffegjennomføringen av ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. En

annen avgrensning er at jeg har valgt å kun fokusere på to koordineringsgrupper i Rogaland. Dette på grunn av geografiske årsaker og tidsaspektet.

Videre har jeg valgt å avgrense oppgaven til å ikke vektlegge brukerperspektivet og brukermedvirkning. Store deler av litteraturen fremhever viktigheten med å involvere ungdommene og foreldrene i samarbeidet, og at dette er en nøkkelfaktor for et godt samarbeid. Blant annet Glavin og Erdal (2018) peker på brukermedvirkning som avgjørende for et godt samarbeid rundt barn og unge. Dette vurderes ikke å være relevant i denne oppgaven, da de unge lovbryterne drøftes i KOG uten foreldre og/eller ungdom til stede. Brukermedvirkning er mer relevant under selve gjennomføringen av straffen, noe som ikke belyses i denne studien.

1.5 Oppgavens struktur

Denne oppgaven er inndelt i åtte kapitler. Jeg har ovenfor presentert innledningen, som representerer oppgavens første kapittel. I kapittel to presenterer jeg straffereaksjoner for ungdom og forklarer hva en koordineringsgruppe (KOG) er. Deretter presenterer jeg funnene i en nylig utført evaluering av KOG på nasjonalt nivå. I kapittel tre legger jeg frem det teoretiske rammeverket, som senere gir en dypere forståelse av studiens resultater. Jeg har valgt å ta utgangspunkt i teori om tverrfaglig samarbeid, og viser hovedsakelig til en modell for organiseringen av et tverrfaglig samarbeid og en studie som belyser fremmende og hemmende faktorer i et samarbeid. I kapittel fire gjør jeg rede for den metodiske tilnærmingen, og begrunner mine metodiske valg. Her presenteres blant annet kvalitativ metode, fenomenologisk tilnærming og forskningsetiske prinsipper. I kapittel fem presenterer jeg analysen som viser studiens funn diskutert i lys av teori. I kapittel seks presenterer jeg avslutningen som består av svar på problemstilling og forskningsspørsmål, studiens begrensninger og en implikasjon for videre forskning. Kapittel sju og åtte består av litteraturliste og vedlegg.

2.0 Straffereaksjoner for unge lovbrøyttere

I dette kapittelet presenteres de ulike straffereaksjonene for ungdom; ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Ettersom KOG baserer seg på ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er disse straffereaksjonene en helt sentral del av oppgaven. Videre skal jeg presentere koordineringsgruppene (KOG) organisering og formål. Avslutningsvis vil jeg belyse dagens situasjon hvor straffereaksjonene og KOG er blitt evaluert, og Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet et høringsnotat med formål om å forbedre straffereaksjonene.

2.1 Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff

I utgangspunktet kan de samme strafferettslige reaksjonene som benyttes overfor voksne lovbrøyttere også benyttes overfor ungdom, men i norsk rett behandles lovbrøyttere under 18 år vesentlig mildere enn lovbrøyttere over 18 år. Etter tusenårsskiftet er det et klart inntrykk at Norge er blitt mer tilbakeholden med å anvende ubetinget fengsel overfor lovbrøyttere under 18 år. Dette står i samsvar med FNs barnekonvensjon artikkel 37 om at pågrepelse, frihetsberøvelse eller fengsling av barn skal skje på lovlig måte, samt kun benyttes som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 9). Videre viser straffeloven § 33 at den som var under 18 år på handlingstidspunktet bare kan idømmes ubetinget fengselsstraff når det er særlig påkrevd. Dette er bakgrunnen for at straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff trådte i kraft 1. juli 2014 etter bred politisk enighet (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 10). Konklusjonen bygger blant annet på evalueringer som viste at individuelt tilpasset straffereaksjon med tverrfaglig, strukturert oppfølging forebygger ny kriminalitet for unge lovbrøyttere (Prop. 57 L (2013-2014), s. 59).

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er straffereaksjoner i frihet i regi av konfliktrådene for ungdom som var mellom 15 og 18 år på handlingstidspunktet. Straffereaksjonene er basert på tverrfaglig, strukturert oppfølging og gjenopprettende prosess. Sistnevnte innebærer at det tilrettelegges for et møte mellom ungdommen og de som er rammet av lovbruddet. Målet er å styrke ungdommen til et kriminalitetsfritt liv (Aase mfl. 2020, s. 25). Straffereaksjonene er tredelt og innebærer at ungdommen forplikter seg til å delta i ungdomsstormøte, være med å utarbeide en ungdomsplan og ha et oppfølgingsteam rundt seg i straffegjennomføringsperioden. Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff er svært like

straffereaksjoner, men forskjellen er alvorlighetsgrad og tidsperspektiv. Ungdomsoppfølging er for de som har begått ett eller flere mindre alvorlige lovbrudd, og kan vare i inntil ett år. Ungdomsstraff er for ungdom som har begått gjentatt og/eller alvorlig kriminalitet. Ungdomsstraffen kan vare i inntil tre år og kan ved brudd medføre ubetinget fengsel (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 10).

2.2 Koordineringsgruppe (KOG)

Koordineringsgruppe, videre kalt KOG, er et rådgivende organ for påtalemyndigheten som gir faglige råd. KOG drøfter hvilke unge lovbrøyttere som egner seg for ungdomsoppfølging og ungdomsstraff, samt kartlegger og vurderer hvilke tiltak som kan være aktuelle for den enkelte ungdom. KOG er altså ikke et beslutningsorgan, da det er påtalemyndigheten som tar endelig avgjørelse (Eide et al., 2016). For hvert konfliktråd er det opprettet minimum én KOG, som normalt sett har faste medlemmer bestående av representanter fra politi, kriminalomsorg, barnevern og påtalemyndighet. Andre relevante deltakere, som SLT-koordinator og skole, deltar ut fra hvilke tiltak og tjenester som finnes i de ulike kommunene (Konfliktrådet, 2019).

Det er påtalemyndigheten som melder inn saker til drøfting i KOG. Gruppen skal i forkant av straffereaksjonsvalget bidra med opplysninger som er relevante i vurderingen av om ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff er egnede reaksjoner, om ungdommen har et oppfølgingsbehov, aktuelle tiltak i ungdomsplanen og deltakere i oppfølgingsteamet. Underveis i straffegjennomføringen kan ungdomskoordinatoren bringe inn enkeltsaker for drøfting i KOG, for eksempel ved brudd på vilkår (Konfliktrådet, 2019c).

2.2.1 Evaluering av KOG

Innsatsen mot ungdomskriminalitet er en prioritert oppgave for regjeringen. Justis- og beredskapsdepartementet ønsker å videreutvikle straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff for å forebygge ny kriminalitet blant barn og unge. I høringsnotatet fra 2020 ble det foreslått blant annet endringer i konfliktrådsloven og straffeloven for å forbedre ordningen for unge lovbrøyttere.

Forslagene er følgende (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 7):

- sikre raskere iverksettelse av straffegjennomføringen
- redusere antall krav om samtykke, kombinert med innføring av klageadgang
- bedre informasjonsflyten mellom aktørene
- gi domstolene større rom for individuelle vurderinger
- tydeliggjøre viktigheten av et fungerende forvaltningssamarbeid
- bedre ivaretagelsen av fornærmede og bygging av relasjoner rundt ungdommen
- tydeliggjøre ungdomsplanens innhold
- tydeliggjøre reglene for brudd og håndteringen av brudd.

Høringsnotatet tar hovedsakelig utgangspunkt i evalueringsrapporten til Nordlandsforskning, «Mellom hjelp og straff», fra 2019 (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 11).

Rapporten løfter fram erfaringer fra unge lovbryttere, fra relevante profesjonelle aktører og fra personer som har vært berørt av lovbruddene. Rapporten har evaluert straffereaksjonene og har fremmet forslag til endringer. Det blir særlig lagt vekt på at det går for lang tid fra lovbrudd begås til straffereaksjon iverksettes. Lang tid mellom lovbrudd og reaksjon øker risikoen for nye lovbrudd i perioden frem mot iverksettelse og øker dermed risikoen for vilkårsbrudd under gjennomføringen av straff. Ventetiden er også en stor belastning både for ungdommen og deres pårørende (Andrews & Eide, 2019, s. 56). Nordlandsforskning fremhever KOG som viktig for å sørge for at den enkelte ungdom, som har ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging, mottar de beste ressursene fra de ulike aktørene. KOG er ment å bidra til å styrke kvaliteten og effektivisere det aktuelle samarbeidet i offentlig sektor (Eide et al., 2016). Samtidig viser rapporten at det er store variasjoner i KOG, både når det gjelder antall i hvert distrikt, sammensetning, størrelse på gruppe og møtehyppighet (Andrews & Eide, 2019, s. 60). Høringsnotatet peker også på at KOG er ulike når det gjelder antall møtedeltakere og hvilke etater som er representert, samt forskjeller på møtестruktur, prioritering av arbeidsoppgaver og hvordan informasjon behandles i koordineringsgruppene (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 27).

Nordlandsrapporten påpeker også at det utfordrende at straffereaksjonene er samtykkebaserte, da innhenting av samtykke kan være tidskrevende og komplisere prosessen. Krav om samtykke kan gi rom for trenering og det er vanskelig å sikre et informert og reelt samtykke fra ungdommen (Andrews & Eide, 2019, s. 63). Hvis ungdommen og verge ikke samtykker til

deling av informasjon i KOG, vil konfliktrådet få oversendt saker som ikke har vært drøftet i KOG og hvor heller ikke ungdomskoordinatoren har fått informert ungdommen om straffereaksjonen (Andrews & Eide, 2019, s. 61). Nordlandsforskning viser avslutningsvis til at KOG er et rådgivende organ, men problematiserer at gruppen ikke er lovfestet. Dette kan medføre at deltakelse i KOG nedprioriteres. De hevder at lovfesting kan løse utfordringer knyttet til forpliktelse, men at det da kreves mer kunnskap om KOGs rolle og funksjon i dag (Andrews & Eide, 2019, s. 179).

3.0 Teoretisk fundament

I dette kapittelet presenterer jeg oppgavens teoretiske rammeverk. Innledningsvis har jeg valgt å redegjøre for tverrfaglig samarbeid. Videre vil jeg presentere Willumsen og Hallbergs (2003) modell for organisering av tverrfaglig samarbeid og Ødegård og Willumsens (2011) kvalitative studie om samarbeid omkring barn og unge som legger vekt på kategorier som fremmer og hemmer samarbeid. Jeg har valgt å supplere med blant annet Glavin og Erdals (2018) studier som tar utgangspunkt i forutsetninger for, og utvikling av, samarbeid, og vurderes å være et godt supplement for teori om faktorer fremmer et samarbeid.

3.1 Tverrfaglig samarbeid

En av de viktigste reformene om samarbeid er samhandlingsreformen som ble iverksatt i 2012 (St. Meld. Nr. 47 (2008-2009)). Bakgrunnen for reformen var at det oppsto et behov for en ny oppgavefordeling mellom de statlige helseforetakene og kommunene, og dermed ble kommunene tillagt et utvidet ansvar. Samhandlingsreformen medførte at det ble stilt nye politiske krav til samarbeid mellom institusjoner og profesjonsutøvere for å finne frem til nye løsninger, samt for å sikre god kvalitet i helse- og velferdstjenestene (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 80). Forskning viser at samarbeid faktisk kan bidra til å bedre tjenestekvaliteten, men samtidig kan vi ikke ta for gitt at alt samarbeid utelukkende og vedvarende gir gode resultater. Det er derfor viktig at vi bruker den kunnskapen vi allerede har om samarbeid, prøver den ut i praksis og vurderer konsekvensene, samt styrker forskningen og kunnskapsutviklingen om samarbeid (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 18). Det sistnevnte er formålet med denne masteroppgaven, altså styrke kunnskapsutviklingen innen tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbyrtere.

Til tross for at man i dag har økt kunnskap om samarbeid som fenomen sliter man fremdeles med å få til et godt samarbeid i praksis. Ødegård og Willumsen (2011, s. 192) er blant dem som peker på at det fremdeles er behov for kunnskapsutvikling om samarbeid i praksis. Det finnes mange ulike definisjoner på samarbeid, deriblant Hammick et al (2009) som definerer samarbeid på følgende måte: “... *an active and ongoing partnership, often between people of diverse backgrounds, who work together to solve problems or provide services and share experiences.*” (Morrison & Glenny, 2011, s. 369).

Samarbeid er et vidt og komplekst fenomen som kan omhandle flere nivåer. Samarbeid på personnivå handler om samarbeid mellom personer, for eksempel mellom profesjonelle eller mellom profesjonelle og brukere, mens samarbeid på organisasjonsnivå vil si mellom organisasjoner og tjenester (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 189). Som nevnt tidligere, i punkt 1.4, blir flere likelydende begreper anvendt når man beskriver fenomenet samarbeid. Man hører blant annet om tverrfaglig, tverrprofesjonelt, tverretatlig og flerfaglig. Dette mangfoldet av begreper er en av utfordringene innen feltet tverrfaglig samarbeid. Spesielt begrepene tverrfaglig og tverrprofesjonelt brukes ofte om hverandre (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 193). Begrepet «tverrfaglighet» dukker stadig oftere opp i ulike settinger. Ifølge Lauvås og Lauvås (2004, s. 17) er det blitt et innarbeidet begrep innenfor blant annet forskning og omsorgsarbeid. Videre understrekes det hvor utfordrende det faktisk er å få etablert et samarbeid på tvers av profesjonsgrenser (Lauvås & Lauvås, 2004, s. 18).

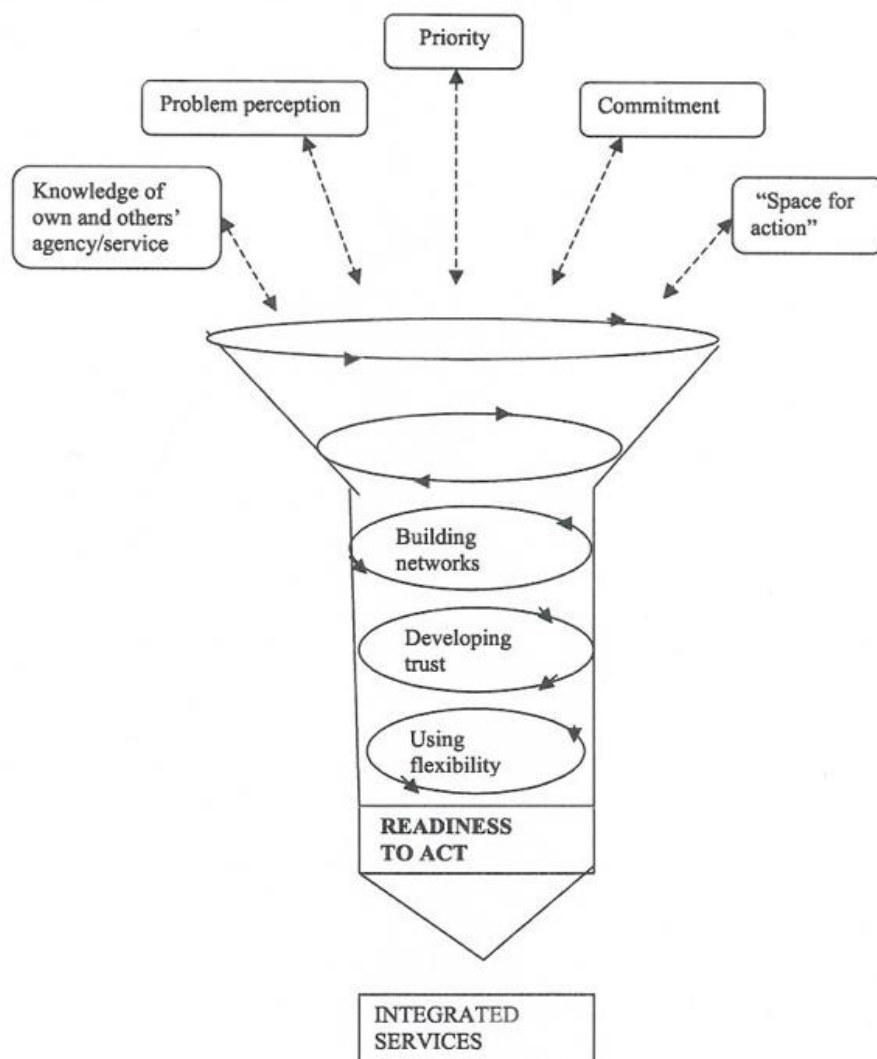
Tverrfaglig samarbeid blir definert av Berg-Weger og Schneider som «...an interpersonal process through which members of different disciplines contribute to a common product or goal» (Bronstein, 2003, s. 299). Denne definisjonen vurderes som passende for denne studien da det tverrfaglige samarbeidet i KOG består av deltakere fra ulike profesjoner, deriblant politi, jurister, sosionomer, barnevernspedagoger og lærere, som jobber sammen for å oppnå det felles målet om å bistå unge lovbrytere og forhindre ny kriminalitet. Tverrfaglig samarbeid kan være krevende, spesielt siden det forutsetter høy grad av bevissthet om egen kompetanse som profesjonsutøver. Det er derfor viktig å ha kjennskap til, og forståelse for, de andre profesjonenes kompetanse og tjenester for å ivareta et helhetlig tilbud (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 39). I en samarbeidsprosess forutsettes det at deltakerne anerkjenner forskjeller, og samtidig er fleksible og klarer å tenke helhetlig. Sannsynligvis innebærer dette å være med på løsninger som ikke nødvendigvis er de beste isolert sett, men som er gode nok og oppleves som et kompromiss i samarbeidet (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 47). Alt i alt kan et tverrfaglig samarbeid betraktes som et komplekst spenningsfelt med mange ulike interesser og motsetninger, noe som jeg kommer tilbake til senere i kapittelet.

3.2 Modell for tverrfaglig samarbeid rundt ungdom

Det finnes mange ulike modeller for tverrfaglig samarbeid som viser hva som skal til for å utvikle et godt samarbeid. Willumsen og Hallberg (2003, s. 394) har utviklet en samarbeidsmodell som griper fatt i helheten i en samarbeidsprosess. Bakgrunnen for deres

studie var behovet for økt kunnskap om tverrfaglig samarbeid i barneverntjenesten, med særlig fokus på samarbeid rundt barn og unge med psykososiale problemer og som bor i fosterhjem. Til tross for at dette forskningsprosjektet ikke vektlegger barnevernsarbeid, vurderes modellen å være relevant når man undersøker det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Dette fordi det samarbeides om sårbare ungdommer som ofte befinner seg i antisosiale miljøer preget av kriminalitet, rus og vold. Modellen peker på at et tverrfaglig samarbeid er en prosess som krever aktørenes bidrag og interaksjon. Med bidrag vises det til faktorer som kunnskap om egne og andres tjenestetilbud, problemforståelse, prioriteringer, forpliktelse og rom for handling. Videre identifiserte de tre kategorier for aktørenes interaksjoner i samarbeidet; nettverksbygging, utvikling av tillit og fleksibilitet. Disse kategoriene er det som holder samarbeidet sammen, altså «limet» i samarbeidet (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 394). Modellen blir presentert nedenfor i figur 1.

Willumsen & Hallberg (2003, s. 398) presenterer «readiness to act» som en nøkkelkategori i modellen, da den kan relateres til alle de presenterte kategoriene. «Readiness to act» handler om å være klar til å respondere på brukerens komplekse behov, prioritere riktig når det er nødvendig og håndtere uforutsigbarhet når det mangler standardiserte prosedyrer. Dette avhenger av både aktørenes bidrag til samarbeidet og deres interaksjoner som en dynamisk prosess (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 398).

Figur 1: *Modell for å organisere samarbeid* (Hentet fra Willumsen & Hallberg, 2003, s. 395).

Først og fremst viser Willumsen og Hallberg (2003, s. 395) til viktigheten med å ha *kunnskap om egne og andres tjenestetilbud* for å oppnå et godt samarbeid. Ved å ha kunnskap om egen og andre tjenesters organisering, muligheter og begrensninger vil det gjøre det lettere å samarbeide. Det er spesielt viktig å utforske mulighetene og begrensningene i de ulike tjenestetilbudene for å få innsikt i hvilke tjenester som er tilgjengelige og hvilken type støtte man kan forvente. For å få tilstrekkelig kunnskap om hverandre er det viktig å sette av tid til å møtes og bli kjent. Glavin og Erdal (2018, s. 45) peker også på kunnskap om hverandre som viktig når man skal samarbeide tverrfaglig. De ulike aktørene må få kunnskap om den enkeltes rolle og ansvar for å finne den enkeltes sterke sider og utvikle disse. Ved å gjøre alles

tjenestetilbud tilgjengelig for fellesskapet vil man dekke et stort spekter av kompetanse. De like bekrefter hverandre, de ulike kan lære av hverandre (Glavin & Erdal, 2018, s. 45).

Den neste faktoren i modellen, *problemforståelse*, må ses i sammenheng med det å forstå de ulike aktørenes profesjonelle og personlige bakgrunn. Det er viktig å være bevisst på at fagkunnskap, kompetanse, erfaringer, holdninger og verdier vil påvirke den enkeltes problemforståelse. Aktørene i et tverrfaglig samarbeid representerer ulike profesjoner og har dermed ulike perspektiver og tilnærminger, noe som vil påvirke samarbeidet. Det er derfor viktig å være bevisst på at man er et menneske som har en profesjon, noe som må gå sammen (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 394). For at samarbeidet skal lykkes er det viktig at man har en felles forståelse og et felles verdigrunnlag. Ulike holdninger kan fort bli et hinder. Det er derfor nødvendig å få en felles forståelse for viktigheten av samarbeidet og at man i fellesskap reflekterer over dette (Glavin & Erdal, 2018, s. 45).

Prioriteringer handler om at de ulike aktørene må velge å prioritere samarbeidet. De utfordringene som oppstår underveis må prioriteres på lik linje med andre arbeidsoppgaver man har. Mange profesjonsutøvere peker på arbeidsmengden sin som gjør det vanskelig å prioritere saker (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 395). *Forpliktelse* innebærer at de ulike aktørene forplikter seg til og engasjerer seg i saken. Det handler om involvering, nærhet, ansvarsfølelse og initiativ (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 396). Glavin og Erdal (2018, s. 43) påpeker at tverrfaglig samarbeid krever at alle deltakere forplikter seg til samarbeidet. Samarbeidet kan ikke være avhengig av enkeltpersoner slik at man risikerer at samarbeidet forsvinner med personer.

Willumsen og Hallberg (2003, s. 396) viser videre til faktoren «*space for action*», eller rom for handling, som en viktig del av et tverrfaglig samarbeid. Å ha rom for handling handler om aktørenes frihet til å finne kreative løsninger og mulighet til å respondere på brukerens individuelle behov. Det handler da spesielt om tilgjengelighet til tilstrekkelige ressurser, evnen til å utvide faglig ansvarsområde, strekke grenser og finne nye løsninger. Ungdommene som drøftes i KOG har ofte vært i systemet lenge, noe som betyr at tidlige tiltak har mislykkes i å fjerne problemer. Da er det ekstra viktig å være kreative for å representere nye handlinger. Man trenger handlingsrom for å kunne svare på uforutsigbarhet og utvikle alternative løsninger (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 396).

Med *nettverksbygging* menes å skape kanaler for kommunikasjon, finne agenda for samarbeidet, bygge relasjoner, være tilgjengelige, inkludere relevante deltakere og sikre kontinuitet. Det er spesielt viktig med faste møtepunkter og mulighet for å kontakte hverandre utenom møtene for akutte situasjoner. Dette krever tilgjengelighet (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 396).

Å *utvikle tillit* handler om å anerkjenne ulike innspill, dele erfaringer og støtte og anerkjenne hverandre. Det handler også om gjennomsiktighet, gjensidighet og lojalitet (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 397). Ifølge filosofen Harald Grimen må tillit forstås i retning av at noen stoler på noen med henblikk på noe. Han mener at å utøve tillit blir det samme som å handle med «guarden» nede. Dersom en profesjonsutøver ikke har tro på at en annen profesjonsutøver har de nødvendige forutsetningene for å utøve et godt faglig arbeid, vil tilliten bli vanskelig å etablere (Grimen, 2009). Willumsen og Ødegård (2017, s. 288) skiller mellom fire ulike tillitsformer i organisasjoner innen helse- og sosialsektoren; partikulær sammenbindende tillit, partikulær brobyggende tillit, sammenbindende generalisert tillit og brobyggende og generalisert tillit. Partikulær sammenbindende tillit innebærer at de ansatte stoler på medarbeiderne med tilsvarende utdanning, fagbakgrunn og organisasjonstilknytning, mens partikulær brobyggende tillit illustrerer tillit mellom ulike faggrupper i samme organisasjon. Sammenbindende generalisert tillit innebærer en sterk profesjonsidentifisering på tvers av organisasjoner, mens brobyggende og generalisert tillit innebærer etablert tillit mellom alle faggrupper og mellom sektorer og nivåer (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 289). Ifølge Willumsen og Hallberg (2003, s. 397) er utvikling av tillit spesielt utfordrende i samarbeid rundt ungdom, da sakene ofte er preget av kompleksitet og ingen åpenbare løsninger. Det er da spesielt viktig å dele ulike erfaringer, diskutere tilnærminger og støtte hverandres innsats uavhengig av om det er suksessfullt eller ei.

Ifølge Willumsen og Hallberg (2003, s. 397) handler *fleksibilitet* om fordeling av ansvar, kompromisser, refleksjon, generøsitet og åpenhet for uforutsigbarhet og endring. Det handler enkelt og greit om å gi og ta mellom seg. Man må improvisere og prøve ut løsninger uten å bruke standardiserte oppskrifter og prosedyrer. Det må være åpent for å diskutere og å være uenige for å kunne komplimentere hverandre (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 397). Bronstein (2003, s. 299) legger også stor vekt på fleksibilitet som avgjørende i en samarbeidsprosess. Hun mener at det må skapes rom for åpenhet for å inngå produktive kompromisser ved uenigheter.

3.3 Faktorer som fremmer og hemmer tverrfaglig samarbeid

Det finnes mye litteratur om faktorer som hemmer og fremmer et tverrfaglig samarbeid. Enkelt forklart kan man si at de forholdene som hemmer tverrfaglig samarbeid er det motsatte av det som fremmer. Ofte blir uklare ansvarsforhold, manglende rutiner mellom aktørene, mangel på ressurser og manglende problemforståelse nevnt som typiske hindre i et samarbeid (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 190). Det er tydelig at det ikke er nok å bare snakke sammen for å få til godt samarbeid, man er nødt til å bruke dialogen på en presis måte. Hageberg (2011, s. 586) peker på at et godt samarbeid forutsetter at man oppriktig tror man kan lære noe av andre, viser respekt når man uttrykker uenighet, utforsker hverandres synspunkter og forsøker å bygge videre på andres uttalelser.

Glavin og Erdal (2018, s. 35) legger stor vekt på at det viktigste man bør arbeide med i et samarbeid er å utvikle et felles verdigrunnlag. Ulik yrkesbakgrunn og ulike forutsetninger gjør at utgangspunktet for tverrfaglig samarbeid er ulikt. Derfor er det nødvendig å klargjøre hvilke holdninger som ligger til grunn for deltakernes meninger og standpunkter. Det er nyttig å være bevisst på verdigrunnlaget man selv og ens eget arbeidsfelt står for. Fordi man har ulik yrkesbakgrunn, har man også ulike lovverk og yrkesetiske retningslinjer å forholde seg til. Vi arbeider i et fellesskap med ulikheter i syn og praktiske holdninger, og det må man også forholde seg til (Glavin & Erdal, 2018, s. 35). Åpenhet og ærlighet er vanskelig når egne verdier og følelser blir berørt av at andre har, og praktiserer, andre verdier enn en selv. Det er da lett å unngå å ta opp saker som er konfliktfylte, og det blir mye lettere å snakke med noen andre enn den det virkelig gjelder. Hvis samarbeidet skal fungere godt i praksis må det være tid og rom for å ta opp konfliktfylt stoff (Glavin & Erdal, 2018, s. 37).

Ødegård & Willumsen (2011, s. 188) har utviklet en analysemodell for samarbeid og har i den sammenheng identifisert åtte suksesskriterier for hvordan en samarbeidsprosess kan forbedres (Se figur 2).

Relasjonelle forhold som		Planlegging som	
Fremmer samarbeid	Hemmer samarbeid	Fremmer samarbeid	Hemmer samarbeid
Respekt	Mangel på respekt	God møteledelse	Dårlig møteledelse
Likeverdighet	Maktorientering	Felles mål	Uklare mål
God dialog	Dårlig dialog	Dele kunnskap	Holde på kunnskap
Felles innsats	Solospill	Klare roller	Uklare roller

Figur 2: Kategorier som fremmer og hemmer samarbeid (Hentet fra Ødegård og Willumsen, 2011, s. 193).

Modellen deler faktorene som fremmer og hemmer samarbeid inn i dimensjonene relasjonelle forhold og planlegging. Man kan se at de kategoriene som fremmer samarbeidet er i all hovedsak det motsatte av det som hemmer. Oppsummert kan man se at respekt, likeverdighet, god dialog og felles innsats er de relasjonelle forholdene som fremmer et samarbeid. Videre kan man se at god møteledelse, felles mål, deling av kunnskap og klare roller skaper en god samarbeidsprosess. Disse kategoriene omhandler i hvilken grad samarbeidet er planlagt eller ikke (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 194).

Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) påpeker at gjensidig *respekt* og ydmykhet i forhold til både fag, profesjon og privatperson er viktig for å få til et godt samarbeid. I motsetning vil mangel på respekt medføre at samarbeidet blir parkert før det begynner. Glavin og Erdal (2018, s. 37) peker også på at så lenge respekt er til stede i samarbeidet er det enkelt å være enig og uenig om ulike saker. For å bevare selvrespekten må man behandles med respekt, men man må ikke nødvendigvis være enig når det gjelder saken. Man må altså anerkjenne og verdsette at andre har et annet syn enn en selv. Ifølge Glavin og Erdal (2018, s. 37) betyr det å vise respekt å ta den andre på alvor, anerkjenne den enkeltes erfaringer og synspunkter, kunne se en sak fra den andres synsvinkel og kunne svare på andres utspill med sin egen forståelse. Med *likeverdighet* mener Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) at det er viktig at alle har en

grunnholdning om at alle deltakerne i samarbeidet blir gjensidig respektert og akseptert av hverandre. På den andre siden vil en maktorientering virke som en hemmende faktor på samarbeidet. Med maktorientering vises det til profesjonskamp og en manglende vilje til å forstå andre.

En *god dialog* mellom aktørene i et samarbeid er en avgjørende faktor. En åpen kommunikasjon mellom deltakerne vil bidra med å utvikle tillit og tilrettelegge for gode relasjoner. Dårlig kommunikasjon innad i samarbeidet vil på andre siden skape en lukket og dårlig dialog (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 193). Med *felles innsats* peker Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) på det å dra lasset sammen og gjøre hverandre gode, i motsetning til å jobbe alene, ha egen agenda og holde på sin egen forståelse og oppfatning. Tabellen viser også at det er svært viktig å ha en *god møteledelse* med en tydelig møteleder, hvis ikke vil man oppnå et samarbeid hvor deltakerne klør seg i hodet og lurere på hvorfor de møtes (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 193). Glavin og Erdal (2018, s. 43) peker også på ledelse og struktur som en viktig faktor for et godt samarbeid. Det er viktig å ha et samarbeidssystem som overlever og ikke er avhengig av enkeltpersoner, altså at samarbeidet ikke forsvinner med personer. Dette krever at alle instansene forplikter seg til samarbeidet og at ansvaret er plassert (Glavin & Erdal, 2018, s. 43).

En opplagt forutsetning for et effektivt samarbeid er å ha *felles mål* for samarbeidet. Når samarbeidet er rundt et barn eller en ungdom skal målet for alt samarbeid være barnets beste. Dersom de ulike aktørene har et felles mål vil det være lettere å finne felles metoder og strategier for å nå målene, samt oppnå gode resultater. Derfor er det svært viktig med en bevisstgjøring i forhold til hva det er man ønsker å oppnå, og komme frem til en felles enighet (Glavin & Erdal, 2018, s. 43). Samarbeidet skal være en arbeidsmetode for å nå et mål. Det må da eksistere en felles forståelse av hva som er viktige oppgaver og hvordan de skal løses. Da blir det lettere å se nødvendigheten av samarbeidet. For at samarbeidet skal være meningsfullt må hver aktør oppleve det som nyttig. Det må være tydelig at aktørene har behov for hverandres kompetanse og at ansvar og oppgaver blir fordelt (Glavin & Erdal, 2018, s. 43). Dette samsvarer med det Bronstein (2003) skriver om å ha et kollektivt eierskap til målene. Med det mener hun at profesjonsutøverne har et delt ansvar for å nå felles mål. Dette innebærer at man deler samme definisjon, ønsker samme utvikling og jobber mot de samme målene. Dette krever at alle fagpersonene tar ansvar for sin del av suksess og feil, samt er

åpne for konstruktiv kritikk (Bronstein, 2003, s. 301).

I tabellen til Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) viser de til å *dele kunnskap*, tanker og erfaringer som viktig for å oppnå et godt samarbeid. Herunder påpekes viktigheten med å lytte til hverandre. Dersom man holder på kunnskap og holder igjen informasjon vil man få en svært ulik virkelighetsforståelse, noe som vil virke hemmende på samarbeidet. Videre i tabellen legges det vekt på å ha *klare roller*. Dersom rollene er uavklarte og uryddige vil dette ha en svært hemmende virkning (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 193). Dette belyser også Bronstein i sin modell hvor hun peker på viktigheten med gjensidig avhengighet i et tverrfaglig samarbeid. Med gjensidig avhengighet viser hun til at de ulike aktørene i det tverrfaglige samarbeidet er avhengige av hverandre for å oppfylle sine mål og oppgaver. Profesjonsutøverne må dermed ha en klar forståelse av skillet mellom egne og andres roller og bruke dem på riktig måte (Bronstein, 2003, s. 299).

3.4 Taushetsplikt og samtykke

Instanser som arbeider med barn og unge blir som regel kjent med personlige og intime opplysninger. Det må derfor tres varsomt i forhold til hvordan informasjonen deles med andre, derav lovbestemmelser om taushetsplikt. Taushetsplikten er regulert i forvaltningsloven og de ulike profesjonenes egne lovverk. Alle som jobber i det offentlige har taushetsplikt som er regulert i forvaltningsloven (1967) §§ 13 til 13e. I § 13, første ledd lyder slik:

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

- 1. noens personlige forhold, eller*
- 2. tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.*

Taushetsplikten etter forvaltningsloven gjelder altså for alle deltakerne i KOG. I tillegg har de ulike profesjonene en yrkesmessig taushetsplikt ut fra egne lovverk som for eksempel helsepersonelloven, barneverntjenesteloven, straffeloven og politiloven (Glavin & Erdal, 2018, s. 48). Betydningen av taushetsplikt i tverrfaglig samarbeid har blitt viet mye

oppmerksomhet og det diskuteres ofte om taushetsplikten er en hindring for samarbeidet. Ifølge Glavin og Erdal (2018, s. 47) er deres erfaring at taushetsplikten ikke nødvendigvis trenger å være til hinder for å utveksle opplysninger som skal ivareta de unges rettigheter og behov. Man trenger derimot kunnskap om de ulike bestemmelsene for å kunne håndtere det på en tilfredsstillende måte. Det finnes for eksempel unntak fra taushetsplikten dersom man har samtykke fra den som har krav på taushet. Dersom det skal opprettes et samarbeid vil det være til stor hjelp at man har innhentet samtykke fra ungdom og verge til å utveksle nødvendige opplysninger (Glavin & Erdal, 2018, s. 50). Før en ungdom kan diskuteres i KOG er det et krav om at det innhentes samtykke fra ungdommen, samt foreldrene dersom ungdommen er under 18 år. Dette er hjemlet i konfliktrådsloven § 11 om samtykke:

«Konfliktrådsbehandling krever partenes samtykke med mindre annet er fastsatt i eller i medhold av loven her. Samtykket skal være reelt og informert. Partene skal i hovedsak være enige om saksforholdet som konflikten gjelder. I en sak med flere fornærmede eller skadelidte må samtlige samtykke til konfliktrådsbehandling.»

Etter gjeldende rutiner skal samtykke signeres i to runder. Først skal ungdommen samtykke til drøfting i KOG, som vanligvis innhentes av politiet i forbindelse med avhør. Deretter skal ungdommen samtykke til selve straffereaksjoner, noe som vanligvis utføres i forbindelse med personundersøkelse av mindreårige (PUM). PUM blir også brukt som grunnlag for egnethetsvurdering og er en kartlegging som rekvireres av påtale og foretas av friomsorgen. Det er derimot ikke krav om PUM i alle saker med ungdomsoppfølging. Hensikten med PUM er å kartlegge siktedes personlighet, livsforhold og fremtidsmuligheter til bruk for avgjørelsen i saken (Storvik, 2016, s. 39). I saker hvor PUM ikke er påkrevd varierer praksis med tanke på når og i hvilken sammenheng det siste samtykke innhentes (Andrews & Eide, 2019, s. 161).

Ifølge Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat fra 2020 foreslås det en lovendring i konfliktrådsloven av ny § 22 c om informasjonsdeling (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020). Forslaget er at den skal lyde som følgende:

Uavhengig av lovbestemt taushetsplikt kan deltakerne i koordineringsgruppen innhente og utlevere personopplysninger om ungdommen når dette er nødvendig for å ivareta oppgaver som følger av § 22 a tredje ledd og § 22 b tredje ledd.

Den nye loven vil dermed åpne for muligheten til å dele opplysninger i det tverrfaglige samarbeidet så lenge ungdommen samtykker til at KOG drøfter hvorvidt ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging kan være egnede reaksjoner, samt kartlegge og vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle i en ungdomsplan. I tillegg til at ungdommen og eventuelt verge får mulighet til å uttale seg. Det viktigste er at samarbeidet tjener ungdommen og at det ikke går på bekostning av ungdommens integritet (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 154).

4.0 Metode

I dette kapittelet gjøres det rede for metodiske valg som ligger til grunn for planleggingen og gjennomføringen av studien. Metode er fremgangsmåten jeg har valgt å benytte for å innsamle data som besvarer min problemstilling (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 99). Målet med denne oppgaven er å skape pålitelig kunnskap om faktorer som fremmer og hemmer tverrfaglig samarbeid i KOG, samt utvikle holdbare teoretiske forståelser av denne kunnskapen. Metoden angir dermed hvordan en fremskaffer kunnskap og utarbeider teorier, samt hvordan man sikrer at kravene til kvalitet og relevans oppfylles (Grønmo, 2004).

4.1 Forskningsmetode

Denne studien søker å belyse hvordan de ulike representantene i KOG opplever det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrytere. Da det er snakk om ulike representanters subjektive opplevelser i samarbeidet er det mest hensiktsmessig å ta i bruk et kvalitativt forskningsdesign i form av intervju. Jeg ønsker å høre representantens subjektive perspektiver og opplevelser knyttet til samarbeidet i KOG. Ut fra informantenes uttalelser ønsker jeg å kartlegge hva som fremmer og hemmer det tverrfaglige samarbeidet. Kvalitativ metode søker å gå i dybden og vektlegger betydning, altså fremhever prosesser og mening som ikke kan måles (Thagaard, 2013, s. 17).

Jeg har valgt å benytte meg av kvalitativt intervju som metode i denne studien. Med denne metoden søker man å få mer kunnskap om andres erfaringer og opplevelser av et tema. Gjennom intervju kan man få subjektive og utdypende meninger basert på andres erfaring, og få disse forklaringene med deres egne ord (Thagaard, 2013, s. 58). I denne oppgaven søker jeg å få mer kunnskap om andres erfaringer med samarbeidet i KOG og hvilke meninger de har om samarbeidet. Ifølge Thagaard (2013, s. 95) er formålet med intervju å få fyldig og omfattende informasjon om andre menneskers opplevelser og hvilke synspunkter og perspektiver de har. Selv om kvalitativt intervju er spesielt egnet når man ønsker å vite noe om hvordan personer forstår omgivelsene sine, har metoden også sine begrensninger. Min empiri hadde sannsynligvis blitt fyldigere dersom jeg hadde kombinert intervju med observasjon, da jeg ville fått observerte det faktiske samarbeidet med mine egne øyne. En kombinasjon av metodene var også den opprinnelige planen, men etter diskusjon med veileder og NSD kom det frem at bruk av observasjon som metode i denne studien ikke var mulig på grunn av personvernreglene. Dette fordi jeg under observasjon av KOG-møtene ville hørt

sensitiv informasjon om de unge lovbrysterne. Dette ville ikke latt seg gjøre uten samtykke fra ungdom og verge, noe som gjorde prosessen mer utfordrende. Jeg tok derfor avgjørelsen om at intervju som metode var tilstrekkelig for å undersøke problemstillingen.

Jeg har valgt å benytte meg av en semistrukturert tilnærming, som ifølge Thagaard (2013, s. 98) er den mest brukte fremgangsmåten i kvalitative intervjuer. Semistrukturert tilnærming innebærer å ha med en utarbeidet intervjuguide i intervjuene, men samtidig være åpen for informantens fortelling. Forskeren bestemmer da rekkefølgen på spørsmålene og styrer samtalen i retning av temaer som er viktige for problemstillingen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 143). Intervjuene tok form som en samtale hvor jeg stilte noen forhåndsbestemte spørsmål, men der det også var mulighet for å ta opp andre temaer som informantene synes var relevante. Jeg endret rekkefølgen på spørsmålene ut fra det som opplevdes naturlig i samtalen. På denne måten kunne jeg følge informantens fortelling, men samtidig sørge for at de temaer som var viktige for problemstillingen ble diskutert i samtalen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 144). Jeg opplevde det som hensiktsmessig å ha en fleksibel tilnærming for å få en flyt i samtalen og dermed gjøre informanten trygg nok til å fortelle om sine personlige erfaringer i samarbeidet. Jeg opplevde i flere intervjuer at informantene tok opp temaer som ikke var planlagt i forkant, og som da fikk frem et bredere perspektiv i studien.

4.1.1 Abduktiv tilnærming

I kvalitativ analyse er det to forskningsstrategier som kan anvendes, nemlig induktiv- og deduktiv tilnærming. Ved å ha en induktiv tilnærming tar man utgangspunkt i empirien som videre legger føringer for teori, mens ved en deduktiv tilnærming tar man utgangspunkt i valgt teori som videre legger føringer for empirien (Thagaard, 2013, s. 197). I forkant av intervjuene hadde jeg bestemt meg for å ta utgangspunkt i ulike teorier og modeller om tverrfaglig samarbeid, og baserte dermed spørsmålene i intervjuguiden ut fra disse teoriene. Dette gjorde jeg fordi teorien passet godt med valgt tema. Da intervjuene var gjennomført fremkom det interessante opplysninger som ledet meg til å supplere med annen teori. Det betyr at jeg har en kombinasjon av induktiv og deduktiv tilnærming i denne studien, noe som kalles for abduksjon (Thagaard, 2013, s. 198). Når man bruker en abduktiv tilnærming søker man ikke etter å finne svar og fakta, men å utforske et tema. Da KOG er et relativt nytt organ finnes det lite litteratur på dette området. Derfor er en metode basert på abduksjon en hensiktsmessig fremgangsmåte å innhente med kunnskap om temaet på. I følge Tavory & Timmermans (2014) ligger det i abduksjonens natur en forståelse om at vi ikke kan tolke ekte

objekter og relasjoner objektivt ved bruk av vitenskapelige metoder. Abduksjon er basert på tanken om at vi aldri kan vite hva som er sant. Man kan derimot oppdage mønstre i dataene som kan legge grunnlaget for hypoteser, men dersom disse hypotesene skal testes ut blir man nødt til å bruke hypotetisk-deduktiv metode. Resultatene av denne studien viser ikke til en sannhet om hvordan samarbeidet fungerer i KOG, men legger grunnlag for hypoteser om hva som kan hemme og fremme det tverrfaglige samarbeidet. Videre forskning kan potensielt teste disse hypotesene.

4.2 Fenomenologisk tilnærming

I intervjuene har jeg valgt å bruke en fenomenologisk tilnærming for å undersøke samarbeidet rundt unge lovbrytere. En fenomenologisk tilnærming tar utgangspunkt i subjektive opplevelser, og prøver å oppnå en forståelse av den dypere meningen i enkeltpersoners erfaringer. Fenomenologien bygger på en underliggende antakelse om at realiteten er slik folk oppfatter at den er (Thagaard, 2013, s. 40). Fenomenologi er relevant å bruke som vitenskapelig tilnærming i denne studien, da formålet var å undersøke de ulike representantene sine opplevelser av det tverrfaglige samarbeidet. Fenomenologiske studier utforsker meningen personen tillegger sine erfaringer, herunder samarbeidet. Fenomenologer forsøker å beskrive hva som er individuelt for hver deltaker i forhold til en opplevelse av fenomenet og hva som er felles for alle deltakerne i opplevelsen av et fenomen (Thagaard, 2013, s. 40). De felles erfaringene til de ulike representantene i undersøkelsen gir meg et grunnlag for å utvikle en generell forståelse av hvordan det tverrfaglige samarbeidet innad KOG fungerer, som er fenomenet jeg har studert.

Kvale og Brinkmann (2009, s. 45) beskriver fenomenologi som *”et begrep som peker på en interesse for å forstå sosiale fenomener ut fra aktørenes egne perspektiver og beskrive verden slik den oppleves av informantene, ut fra den forståelse at den virkelige verden er den mennesker oppfatter”*. Som fenomenolog ønsker jeg å sette søkelys på hva flere personer har til felles i sine erfaringer rundt et fenomen. Dette kan gjøres ved bruk av intervju som datainnsamlingsmetode, da intervju er et godt utgangspunkt for å få innsikt i personers erfaringer, tanker og følelser. En styrke med å bruke en fenomenologisk tilnærming er at intervjuprosessen tillater å synliggjøre mange aspekter ved egen erfaring, men samtidig kan jeg kun få valide resultater om min forståelseshorisont har mye til felles med representantenes forståelseshorisonter. Det vil si at jeg må ha mye kunnskap om tverrfaglig samarbeid i forkant

av intervjuene (Thagaard 2013, s. 40).

4.3 Gjennomføring av undersøkelsen

4.3.1 Tilknytning til forskningsfeltet

I denne studien har jeg undersøkt representantenes opplevelser av det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Jeg har intervjuet representanter ved to ulike koordineringsgrupper i Rogaland. Da jeg selv er ansatt i friomsorgen, som er en av de faste representantene i KOG, kunne en utfordring vært min nærhet til arbeidet. Det var derfor spesielt viktig at jeg var bevisst på forskerrollen, og at jeg klarte å være tydelig på å skille mellom forsker og ansatt for å unngå potensielle rollekonflikter. Det er derimot viktig å bemerke at jeg ikke representerer friomsorgen i KOG og har derfor ingen direkte tilknytning til KOG. På en annen side kan min tilknytning til forskningsfeltet vurderes som en praktisk fordel. Dette fordi jeg hadde direkte kontakt med friomsorgens representant i KOG, og fikk dermed raskt tilgang til andre relevante informanter gjennom henne.

4.3.2 Utvalg og rekruttering

Jeg valgte tidlig i prosessen å bruke representanter i KOG som utvalg i studien, da dette ble vurdert som mest hensiktsmessig for å utforske opplevelsen av det tverrfaglige samarbeidet. Jeg valgte å rekruttere informanter gjennom å rette en formell henvendelse per e-post. Thagaard (2013, s. 61) kaller denne fremgangsmåten å rekruttere informanter på for tilgjengelighetsutvalg. Det vil si å rekruttere deltakere ved å rette en formell henvendelse innenfor en setting hvor det er mulig å finne potensielle deltakere. Jeg tok først kontakt med friomsorgens representant i KOG og ba henne om navn og kontaktinformasjonen til andre aktuelle og relevante deltakere. Dette kalles for snøballmetoden. Analogien med en snøball er at utvalget begynner i det små, men gradvis utvikler seg større, som en snøball som vokser etter som den ruller (Thagaard, 2013, s. 62). Informasjonsskriv og samtykkeskjema ble sendt ut til deltakerne på forhånd slik at de kunne lese gjennom og forberede seg på forhånd. De interesserte deltakerne sendte tilbakemelding på aktuell dato og tidspunkt for gjennomføring av intervju. Alle intervjuene ble gjennomført digitalt på grunn av restriksjoner knyttet til Covid-19.

4.3.3 Informantene

Studien består av til sammen 10 informanter derav alle kvinner. Antall informanter viser at ikke alle representantene i de to utvalgte KOG-ene har deltatt i studien. Det ble sendt ut e-post til 26 potensielle deltakere, og alle har fått anledning til å delta, men flere har ikke respondert på forespørselen. Dette kan vurderes å være en svakhet med studien, da det mangler flere representanters stemmer og perspektiver. Informantene vil kun bli omtalt som «informant» for å ivareta representantenes anonymitet. Jeg vurderte å referere informantene til J1, F2, S1, B2 osv., som står for profesjon og koordineringsgruppe. Jeg valgte å gå bort i fra dette da det ble for enkelt å identifisere hvem som har sagt hva, og det kunne i verste fall skapt indre konflikter mellom representantene. Informantene består av representanter fra konfliktrådet, politiet, påtalemyndigheten, kriminalomsorgen, barneverntjenesten og SLT-koordinatorer fra to ulike koordineringsgrupper. Informantene hadde variert arbeidserfaring, utdanning og kjennskap til KOG. Noen har deltatt i KOG siden oppstart i 2015, mens andre har kun deltatt på et par møter. Alle informantene er over 20 år og yngre enn 70 år.

Jeg utarbeidet en intervjuguide som jeg valgte å sende ut til informantene i forkant, slik at de kunne forberede seg til intervjuet. Jeg utførte også et pilotintervju for å forsikre meg at lyden på diktafonen var god nok og at spørsmålene var forståelige. Intervjuguiden inneholder bakgrunnsspørsmål om informantene og hovedspørsmål med oppfølgingsspørsmål. Jeg opplevde i løpet av intervjuene at rekkefølgen på spørsmålene ikke var helt gunstig, og valgte da å la informantene styre rekkefølgen for en mer naturlig flyt i samtalen. I tillegg opplevde jeg at spørsmålene i intervjuguiden la opp til en del gjentakelser. Jeg valgte da å se bort i fra noen spørsmål oppført i intervjuguiden, da informantene snakket fritt og ga utdypende svar.

4.3.4 Intervjuprosessen

Intervjuene ble gjennomført i perioden 21.01.2021 til 11.02.2021. Intervjuene varte mellom 45 minutter til én time, og ble, med godkjennelse, tatt opp på lydopptaker. Intervjuene ble utført digitalt på grunn av Covid-19. Jeg opplevde intervjuene som trygge og komfortable, men samtidig opplevdes det lite hensiktsmessig å utføre intervjuene digitalt. Dette fordi det ble mindre flyt i samtalen, større risiko for avbrytelser og tekniske feil. I tillegg ble det dårligere lyd på diktafonen enn hvis jeg hadde møtt informantene fysisk.

I forkant av intervjuet forsikret jeg meg om at informantene hadde lest informasjonsskrivet som var tilsendt i forkant av intervjuene. Uavhengig av om de hadde lest informasjonsskrivet eller ei gjentok jeg de viktigste momentene, deriblant bruken av diktafon. Jeg ga tydelig beskjed til informantene når jeg satt på opptak. De fleste informantene kommenterte at de synes det var komfortabelt å få tilsendt intervjuguiden på forhånd slik at de fikk forberedt seg. Flere av informantene hadde notater og stikkord med på intervjuet. Jeg var spent på hvordan jeg ville oppleve intervjuene med de deltakerne jeg kjente fra før, kontra de informantene som var ukjente for meg. En forskjell jeg bemerket meg var at det tok litt lenger tid å få en naturlig flyt i intervjuet med de jeg ikke kjente fra før, men generelt opplevdes intervjuene som en uformell og naturlig samtale. Intervjuene var ustrukturerte og ga deltakerne muligheten til å beskrive sine personlige opplevelser med KOG og deres perspektiver på det tverrfaglige samarbeidet.

Når intervjuet nærmet seg slutten fikk informantene mulighet til å komme med sluttkommentarer dersom det var noe de følte de ikke hadde fått sagt rundt temaet. Noen valgte å legge til noen nye momenter, noen gjentok det de vurderte som viktigst å få belyst og noen sa seg fornøyd med det de allerede hadde fortalt. De aller fleste informantene ba om å få tilsendt masteroppgaven når den er ferdig på grunn av interesse for temaet. Informantene ble informert om at prosjektet kom til å bli tilgjengelig for dem når det er ferdig. Flere av informantene uttrykte at det var nyttig og interessant å reflektere over samarbeidet i KOG og forbedringspotensialet. Flere kommenterte at de opplevde det som en form for evaluering.

4.4 Analyse av intervjuene

I dette avsnittet skal jeg presentere analyseprosessen og fremgangsmåten min når jeg analyserte datamaterialet. Begrepet analyseprosess henspiller på det arbeidet forskeren gjør for å utvikle en forståelse av datamaterialet som er samlet inn (Thagaard, 2013, s. 157). Ifølge Thagaard (2013, s. 161) skal teksten deles inn i kategorier som representerer temaer som er sentrale i studien. Det er viktig at informasjonen fra informantene er sammenlignbare, ettersom den skal sammenlignes i analysen. Jeg har valgt å bruke tematisk analyse, som er en metode å identifisere og analysere mønstre i innsamlet datamateriale. Analysen krever at man kontinuerlig beveger seg frem og tilbake i datamaterialet (Braun & Clarke, 2006, s. 79). I selve analyseprosessen tok jeg utgangspunkt i Braun og Clarks (2006, s. 87) seks faser innen tematisk analyse (Se figur 3). Jeg fulgte derimot ikke fasene slavisk, men brukte deres faser

som utgangspunkt for analysen av datamaterialet. Under analyseprosessen merket jeg at jeg var farget av det teoretiske fundamentet, og så etter temaer som samsvarte med teorien. Videre i oppgaven blir begrepene tema og kategori brukt om hverandre, da Thagaard bruker begrepet «kategori» og Braun og Clarke bruker begrepet «tema». Jeg har valgt å benytte meg utelukkende av begrepet «kategori» i min analyse.

Table 1 Phases of thematic analysis

Phase	Description of the process
1. Familiarizing yourself with your data:	Transcribing data (if necessary), reading and re-reading the data, noting down initial ideas.
2. Generating initial codes:	Coding interesting features of the data in a systematic fashion across the entire data set, collating data relevant to each code.
3. Searching for themes:	Collating codes into potential themes, gathering all data relevant to each potential theme.
4. Reviewing themes:	Checking if the themes work in relation to the coded extracts (Level 1) and the entire data set (Level 2), generating a thematic 'map' of the analysis.
5. Defining and naming themes:	Ongoing analysis to refine the specifics of each theme, and the overall story the analysis tells, generating clear definitions and names for each theme.
6. Producing the report:	The final opportunity for analysis. Selection of vivid, compelling extract examples, final analysis of selected extracts, relating back of the analysis to the research question and literature, producing a scholarly report of the analysis.

Figur 3: *Faser i tematisk analyse* (Hentet fra Braun og Clarke, 2006, s. 87)

Den første fasen handler om å gjøre seg kjent med datamaterialet gjennom transkribering (Braun & Clarke, 2006, s. 87). Transkribering er i stor grad fortolkende, derfor var jeg svært nøye med transkriberingen for å sikre at informantenes utsagn ble fanget opp i det skriftlige. Jeg leste deretter gjennom datamaterialet flere ganger for å gjøre meg godt kjent med innholdet. Under gjennomlesingen noterte jeg meg idéer som oppsto underveis.

Ifølge Braun og Clarke (2006, s. 87) skal man i andre fasen av analyseprosessen fremkalle de første kodene. Det handler om å kode interessante deler ved datamaterialet på en systematisk måte, og deretter samle relevant data for hver enkelt kode. En kode er et element i intervjuene som fremstår interessant for meg som forsker. Det handler i stor grad om å finne mønster i de ulike elementene (Braun & Clarke, 2006, s. 88). Etter jeg hadde lest nøye gjennom datamaterialet, og notert meg idéer, begynte jeg å se noen røde tråder på tvers av intervjuene. Jeg noterte meg de interessante funnene i form av koder i margen, og hadde da teorien i

bakhodet. Kodene ble derimot endret fortløpende, da listen med koder var svært lang på dette stadiet i prosessen.

Den tredje fasen starter når alt av datamaterialet er kodet. Her fokuseres det på at kodene i datamaterialet skal utgjøre tema som kan knyttes opp til forskningsspørsmålene (Braun & Clarke, 2006, s. 89). I denne fasen måtte jeg finne overordnede temaer i det kodede datamaterialet. Jeg startet med å gi kodene ulike farger, og sorterte dem deretter inn i overordnede kategorier med hjelp av et tankekart. Tankekartet ble konstruert på papir for å hjelpe med å visualisere kodene inn til temaer. Ifølge Braun og Clarke (2006, s. 90) er det svært vanlig i denne fasen at man har koder som ikke passer inn noe sted og at man da kan plassere kodene under et midlertidig tema. Jeg valgte selv å plassere flere koder under den midlertidige kategorien «Annet» til jeg fant ut hvilket tema kodene hørte til.

I den fjerde fasen blir temaene gjennomgått systematisk. Braune og Clarke (2006, s. 91) viser til at i denne fasen har man utviklet et sett av mulige temaer, og at i løpet av denne fasen skal man sluse ut de temaene som egentlig viser seg å ikke være temaer. Det vil sannsynligvis også oppstå at to eller flere temaer kollapser inn i hverandre. I løpet av denne fasen innså jeg blant annet at kategoriene *møtestruktur* og *forpliktelse* kunne utformes som en felles kategori. Det ble gjort mange endringer underveis, både med tanke på kategorier og plassering av koder. Jeg valgte å plassere kategoriene og kodene inn i en systematisk tabell som illustrert i Thagaard (2013, s. 163). Denne illustrerer hvordan intervjuetekster kan analyseres ved å inndele kategoriene, sitatene og kodene i en systematisk tabell (Se figur 4).

Intervju med X

KATEGORI 1

«Sitater»	<ul style="list-style-type: none">• KODE• KODE• KODE• KODE• KODE
-----------	--

KATEGORI 2

«Sitater»	<ul style="list-style-type: none">• KODE• KODE• KODE• KODE• KODE
-----------	--

Figur 4: *Thagaards analytiske tilnærming* (Hentet fra Thagaard, 2013, s. 163-165)

Når jeg var tilfreds med kategoriene og kodene i tabellen entret jeg den femte fasen. I denne delen av prosessen skulle jeg, ifølge Braun og Clarke (2006, s. 92), definere og navngi temaene. Her tok jeg et dypdykk inn i hvert tema, og identifiserte essensen og hva temaene egentlig handler om. Jeg tok da for meg interessante sitater og identifiserte hvorfor akkurat det sitatet var av betydning for oppgaven. Dette gjorde jeg ved å vurdere hvordan datamaterialet passet inn med forskningsspørsmålene mine. Det var også i denne delen av analyseprosessen jeg identifiserte undertemaer. For eksempel innad kategorien *møteledelse* identifiserte jeg undertemaet *digital møtestruktur*, som omhandler hvordan digitale møter i sammenheng med Covid-19 påvirker møtestrukturen i KOG.

Den sjette, og siste, fasen av analyseprosessen omhandler selve produseringen av oppgaven. Ifølge Braun og Clarke (2006, s. 93) begynner denne fasen når man har et sett av ferdigutviklede kategorier, og handler om den endelige analysen og selve skrivingen av oppgaven.

I løpet av analyseprosessen ble det tydelig for meg at min problemstilling var for vid, da den lød som følger «*Hvordan fungerer det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbryttere i KOG?*». Jeg bestemte meg derfor for å snevre inn problemstillingen, og i stedet legge til flere forskningsspørsmål for å belyse problemstillingen. Det har også blitt gjort flere endringer både med tanke på utvikling av det teoretiske fundamentet, hvilke kategorier og koder som skulle brukes og hva som skulle bli analysert hvordan. Etter mange forsøk ble fem kategorier utviklet for å finne mønstre i dataene: *møtestruktur og ledelse, felles målforståelse, tillit og respekt, kunnskap om hverandre og uenighet og profesjonskamp*. Deretter ble det bestemt koder som skulle brukes innenfor hver av de fem kategoriene.

Møtestruktur og ledelse	Felles målforståelse	Tillit og respekt	Kunnskap om hverandre	Uenighet og profesjonskamp
Kontinuitet	Hva er samarbeid	God dialog	Rolleforståelse	Spenningsfelt
Digitale møter	Felles mål	Forberedelser	Kunnskap om hverandres tjenestetilbud	Profesjonsforståelse
Fleksibilitet	Problemforståelse	Gjennomføringsevne	Taushetsplikt	Faglig uenighet
Prioritering	Formål med KOG	Anerkjennelse	Manglende oversikt	Konflikter
Forpliktelse		Gjensidig tillit	Kommunegrenser	Sosialfaglig
Evaluering		Gjensidig respekt		Strafferettslig
Effektivitet				
Lovpålagt samarbeid				

Figur 5: Oversikt over studiens kategorier og koder.

4.5 Forskningens reliabilitet og validitet

All forskning har et ansvar om at bidragene ivaretar visse krav om validitet og reliabilitet. Reliabilitet, eller pålitelighet, handler om forskningens konsistens og troverdighet (Thagaard, 2013, s. 193). I kvalitativ forskning må man argumentere for reliabilitet for utviklingen av data under forskningsprosessen. Dette gjøres ved å redegjøre for fremgangsmåten steg for steg i forskningsprosessen. Gjennomsiktighet i hvordan man har gått frem øker påliteligheten (Tjora, 2012, s. 216). Begrepet reliabilitet handler enkelt forklart om spørsmålet «*kan en annen forsker som anvender de samme metodene, komme frem til samme resultat?*». For å styrke reliabiliteten har jeg forsøkt å grundig gjennomgå mine metodiske valg, og vise alle viktige steg i forskningsprosessen i metodekapittelet. På denne måten kan forskningsprosessen vurderes trinn for trinn. Jeg har også vært opptatt av hvordan jeg tolker funnene mine for å bevare informantenes integritet. Dette er noe Thagaard (2013, s. 194) vektlegger som en viktig faktor ved et prosjekts pålitelighet. Det kan også tenkes at bruk av lydopptaker under intervjuene vil øke prosjektets reliabilitet, da bruk av lydopptaker gjør dataene mer uavhengig egne oppfatninger enn hvis man hadde brukt personlige notater.

Validitet er, ifølge Thagaard (2013, s. 204), knyttet til tolkning av data. Det handler om gyldigheten av forskningsresultatene, og om svarene samsvarer med den virkeligheten jeg har studert. For å øke validiteten er det viktig å redegjøre for de teoretiske perspektivene og hvordan man har kommet frem til de presenterte resultatene. Det handler om å reflektere og stille seg kritisk til fremgangsmåte og tolkninger (Thagaard, 2013, s. 194). Blant annet posisjonering i relasjon til miljøet som blir studert har betydning for tolkningene jeg som forsker kommer frem til. Jeg har forsøkt å kritisk reflektere over min egen tilknytning i feltet, da jeg selv arbeider i friomsorgen som er en fast deltaker i KOG. Jeg har forsøkt å reflektere over hvilken betydning dette, og relasjonen min til noen av informantene, har for datainnsamlingen. Ifølge Tjora (2012, s. 206) er det også viktig å knytte egne funn til tidligere forskning. Dette har jeg prøvd å gjøre underveis i forskningsprosjektet.

4.6 Forskningsetiske vurderinger

All vitenskapelig virksomhet krever at jeg, som forsker, forholder meg til forskningsetiske prinsipper (Thagaard, 2013, s. 24). De forskningsetiske retningslinjene skal være «*...rådgivende og veiledende, og bidra til å utvikle forskningsetisk skjønn og refleksjon, avklare etiske dilemmaer og fremme god vitenskapelig praksis.*» (NESH, 2018). Etiske

dilemmaer er særlig fremtredende i kvalitativ forskning, da denne forskningsmetoden er preget av langt større nærhet mellom forsker og deltakere i forskningsprosjektet.

Før jeg begynte å samle data var det flere vurderinger av den etiske dimensjonen som måtte bli tatt. Ifølge NESH (2018) har forskeren blant annet informasjonsplikt og har dermed ansvar for å gi deltakerne tilstrekkelig informasjon om blant annet formålet med forskningen, hvem som har tilgang til informasjonen og hvordan resultatene er tenkt brukt. I tillegg skal forskeren informere om mulige følger av å delta i forskningen, samt at deltakerne til enhver tid kan avbryte sin deltakelse uten at det får negative konsekvenser for dem. Dette ble redegjort for i et informasjonsskriv som ble sendt ut til alle informantene i forkant av intervjuene. Det er en stor sjans for at forskeren kan få informasjon om andre personer enn deltakerne i undersøkelsen (NESH, 2018). Som forsker hadde jeg dermed et ansvar for å sikre personvernet til de som ble direkte eller indirekte berørt av forskningen. I forkant av intervjuene har jeg derfor reflektert over potensielle virkinger på en tredjepart som ikke er direkte inkludert i forskningen. I denne studien kunne dette være ungdommen(e) som drøftes i KOG. Jeg utformet derfor spørsmålene i intervjuguiden til å utelukkende innebære selve samarbeidet mellom instansene. I tillegg var jeg som forsker tydelig på at ved bruk av eksempler i intervjuene må informanten bruke pseudonymer eller «ungdommen» for å ivareta taushetsplikten.

Ifølge de forskningsetiske retningslinjene har forskeren et ansvar for å være klar på de begrensninger, forventninger og krav som følger med den rollen man har som forsker. Det vil si at man må tydeliggjøre grensene for forskningsrelasjonen, særlig der forskeren opptrer med flere roller (NESH, 2018). I denne studien var det viktig at jeg tydeliggjorde både min rolle som forsker og som ansatt i friomsorgen. Jeg var åpen med informantene om at jeg selv jobber i friomsorgen, men at jeg skilte mellom rollen som forsker og ansatt. Parallelle roller kan være verdifulle for forskningen, men det kan også være en utfordring. Dette var spesielt viktig i intervjuet med representanten fra friomsorgen. Her måtte jeg påminne min kollega om min rolle som forsker, og jeg måtte skille mellom det som ble sagt i fortrolighet som kollega og det som ble sagt som del av forskningsprosjektet.

5.0 Analyse

Formålet med denne oppgaven er å undersøke deltakernes opplevelse av det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Med utgangspunkt i KOG er det undersøkt hvilke faktorer som fremmer og hemmer det tverrfaglige samarbeidet. Dette ledet til problemstillingen som spør:

«Hvilke faktorer opplever deltakerne i KOG som fremmende og hemmende i det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøtere?»

I dette kapittelet skal jeg både presentere studiens hovedfunn og drøfte disse funnene opp mot aktuell teori. Jeg vil gå dypere inn i informantenes beskrivelser og drøfte disse i lys av teori og tidligere forskning. Dette vil gi mer innsikt i hvordan informantene faktisk opplever det tverrfaglige samarbeidet i KOG, samt hvilke faktorer som hemmer og fremmer samarbeidet. For å belyse funnene har jeg valgt å bruke anonymiserte sitater fra informantene som er uthevet i kursiv i teksten. Sitatene viser informantenes individuelle opplevelser og erfaringer i KOG. Kategoriene og kodene som blir brukt i analysen er illustrert i figur 5.

5.1 Møtestruktur og ledelse

Funnene i datamaterialet viser at flere av informantene vektlegger god møtestruktur og møteledelse som avgjørende for et godt samarbeid. Som nevnt tidligere i oppgaven er det ungdomskoordinator i konfliktrådet som er møteleder i KOG, og har som ansvar å innkalle til og lede møtene. Flertallet av informantene gir uttrykk for at de stort sett er fornøyde med møtestrukturen, og fremhever blant annet en satt agenda og faste møtepunkter som positivt med samarbeidet i KOG. Flere informanter påpeker derimot at møtestrukturen og møteledelsen ikke har vært tilfredsstillende over tid. En informant beskriver det på følgende måte:

«Jeg synes møteledelsen fungerer bra i KOG, men det var et KOG-møte i fjor som jeg reagerte veldig på. Det møtet ble veldig langt og drøyt, men det har skjedd mange endringer etter det. Det har kommet en ny leder og en helt annen styring. Den nye lederen har bedre møteforståelse, en klar agenda og styrer samtalen videre når det er behov. Dette har fungert mye bedre. Jeg mener det har skjedd en forbedring i KOG i løpet av høsten på grunn av en tydeligere møtestruktur.»

Utsagnet til informanten gir inntrykk av at en tydelig og strukturert møteledelse verdsettes. Informanten oppgir også behovet for en effektiv møteledelse som styrer samtalen, slik at man bruker tiden på en mer hensiktsmessig måte. Dette er i tråd med teoriene til Glavin og Erdal (2018) og Willumsen og Hallberg (2003) som fremhever at god møteledelse bidrar til å skape en god samarbeidsprosess. En annen informant gir uttrykk for at hun opplever møteledelsen i KOG som litt ustrukturert, og at hun skulle ønske at ungdomskoordinator styrte gruppen på en tydeligere måte for å unngå at de mest taletrengte tar for mye plass. Hun beskriver det slik:

«Vi trenger god ledelse for å ha et godt samarbeid. Det trengs tydelig ledelse og et fokus på at alle skal få komme til. Det er jo noen personligheter som er sterkere enn andre og da blir ledelse veldig viktig. Alle må få si det de mener, ikke bare den personen med sterke meninger og høy stemme.»

En annen informant forklarer følgende om samme fenomen:

«Det kan være vanskelig at de med sterke personligheter, og som snakker høyest, er de som blir hørt. I et samarbeid skal jo alle høres og så skal vi ta en samlet avgjørelse, men jeg føler av og til at noen bare trumfer gjennom ved å skrike høyest. Men det handler jo om møteledelse. Jeg føler jo ledelsen har et ansvar der. Problemet er at den som skriker høyest, har ikke alltid rett.»

Utsagnene til informantene forstås, og gir inntrykk av, at møtestrukturen i KOG preges av at de representantene som «skriker høyest» er de som har størst gjennomslagskraft. Dette kan være en indikasjon på at møtestrukturen er noe utydelig og ustrukturert, noe som kan ha en hemmende effekt på samarbeidet. Dette er i tråd med Glavin og Erdal (2018, s. 130) som hevder at det er viktig for samarbeidet å ha en god møtestruktur med en leder som er strukturert og som holder tråden. Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) fremhever i sin teori at det er viktig å ha en tydelig møteleder for å unngå et samarbeid hvor deltakerne klør seg i hodet og lurer på hvorfor de møtes. Dette samsvarer med denne informantens uttalelse:

«Strukturen på KOG-møtene bærer preg av gjentakelser og at man bruker for lang tid på å diskutere ting. Det gjør at flere blir litt lunkne til møtene. Noen ganger har jeg vært i KOG og tenkt «Skal ikke denne samtalen snart stoppes og skal vi ikke gå videre snart?». Tenker spesielt på juristene som er så enormt presset med arbeidsoppgaver

og tid. Da er det frustrerende å sitte å tenke at det går for tregt.».

Datamaterialet viser at flere av informantene har samme opplevelse. Det kommer tydelig frem at flertallet av informantene ønsker seg en tydeligere ledelse som aktivt styrer samtalen. Det kan se ut som at årsaken til at de ønsker tydeligere møtestruktur er for å sikre at alle aktørene får komme til ordet, unngå gjentakelser og bruke tiden effektivt. Glavin og Erdal (2018, s. 78) peker på viktigheten med møteleders forberedelser for at samarbeidet skal fungere godt. De viser til at møteleder må i forkant av møtet prioritere sakene og planlegge møtet ut fra tidsrammen. Det er nødvendig at møteleder tør ta ledelsen for at møtet skal bli funksjonelt og ha fremdrift. Ifølge Willumsen og Ødegård (2017, s. 207) blir et sterkt og tydelig lederskap ansett som et bidrag til at aktørene føler seg trygge i teamet og i sin rolle. I tillegg forbedrer det forståelsen for samarbeidets felles prosjekt, noe som vil ha positive konsekvenser for de(n) man samarbeider om.

På en annen side peker en informant på hvordan det å ha en tydelig struktur i samarbeidet kan ha en hemmende effekt. Hun legger spesielt vekt på at en streng møteledelse kan hemme flyten i dialogen, og at verdifull informasjon da kan gå tapt. Informanten sier følgende:

«KOG består av representanter som er vant med å ha ordet. Lederen må derfor være så strukturert som mulig, men jeg tror at hvis lederen blir enda strammere kan det være hemmende for flyten og man vil miste mye verdifull informasjon gjennom den åpne dialogen.».

Sitatet viser at det faktisk også foreligger en ulempe med en tydelig og strukturert møteledelse i et samarbeid. Her kan man se at funnene i datamaterialet er med på å nyansere teorien, da Ødegård og Willumsen (2011) fremhever en tydelig og strukturert møteledelse som utelukkende positivt i et samarbeid. Datamaterialet viser at en for stram møteledelse kan hindre flyten i samtalen, noe som kan medføre tap av verdifull informasjon man får gjennom åpen dialog. Glavin og Erdal (2018, s. 79) viser til at ulike typer møter vil kreve ulike strategier for møteledelse. I noen møter vil diskusjon og drøfting være viktig, og da kreves det en mer løs struktur. Da hensikten med KOG er å drøfte ungdommen(es) egnethet for ungdomsoppfølging og ungdomsstraff, kan det se ut som at en løs møtestruktur kan være riktig strategi i denne sammenhengen.

Videre viser datamaterialet at flere av deltakerne i KOG opplever hyppig utskiftning av representanter som hemmende for samarbeidet. Flere fremhever utskiftning av ungdomskoordinatorer som et uromoment i det tverrfaglige samarbeidet. En informant beskriver dette på følgende måte:

«Konfliktrådet har skiftet ledere så mange ganger at jeg har mistet tellingen. Jeg føler at konfliktrådet har slitt lenge med å få alt til å gå rundt. Ungdomskoordinatorer har blitt sykemeldte og det har kommet nye ledere, så prøver de nye ting, så blir det nye ledere igjen. Det er altså veldig ustabilt.»

Som informanten peker på er det tydelig at hyppig utskiftning av representanter, og særlig møteleder, oppleves som en hemmende faktor i det tverrfaglige samarbeidet. Verken modellen til Willumsen og Hallberg (2003) eller tabellen til Ødegård og Willumsen (2011) fremhever stabile deltakere som avgjørende i et samarbeid, noe som kan vurderes som en svakhet eller en mangel. Kun Glavin og Erdal (2018) peker på viktigheten med stabile deltakere. De viser til at gjennomtrekk ofte kan være et problem, da det kan komplisere gjennomføringen av samarbeidet. På en annen side kan det tenkes at for mye stabilitet på langsikt faktisk kan være negativt for samarbeidet, da mye stabilitet kan øke sjansen for gruppetenkning og lite oppdatert kompetanse (Glavin & Erdal, 2018, s. 130). Stabile deltakere kan på denne måten vurderes å kunne både hemme og fremme samarbeidet, da for mye stabilitet kan gjøre deltakerne «for» komfortable og skape gruppetenkning, mens for lite stabilitet kan skape uforutsigbarhet og manglende tillit mellom deltakerne.

Et annet interessant funn i datamaterialet er at informantene opplever dobbelt arbeid i KOG, noe som bidrar til å hemme samarbeidet. Det legges frem at ungdommene ofte er diskutert i andre forum før de drøftes i KOG, og informantene opplever derfor en del unødvendig ekstra arbeid og ineffektivitet. En informant stadfester:

«Jeg opplever at de ungdommene som drøftes i KOG er allerede åpenbart egnet for ungdomsoppfølging. De er allerede diskutert i andre fora, som for eksempel i OSG hos politiet. Jeg føler vi allerede har diskutert ungdommene før vi kommer til KOG. Og i de tilfellene ungdommene skal i retten blir det jo også utført personundersøkelse. Jeg synes det blir mye dobbelt arbeid. Jeg føler vi bare sitter der og «tygger», da vi

allerede har snakket om dette før. Det blir mye av det samme og lite effektivt, og mye tid går bort. Jeg føler det blir en slags «meningsrunde» og egentlig litt «pjatt».

Denne informanten oppsummerer flere av de andre informantenes opplevelser av dobbelt arbeid i KOG. Informantene beskriver at de opplever at KOG har en begrenset nytteverdi, da ungdommene allerede er diskutert i andre forum eller det er utført personundersøkelse i forkant av drøftingen i KOG. En annen informant legger til følgende: *«Jeg tenker at folk ikke møter konsekvent i KOG fordi de føler de bruker mye tid og får lite igjen for det. Spesielt siden det er så gjennomdiskutert på forhånd. Det føles ikke så viktig ut da, og da er det lett å melde avbud.»* Informantens uttalelse kan være et konkret eksempel på at opplevelsen av dobbelt arbeid går ut over samarbeidets nytteverdi. Dermed kan man se at redusert nytteverdi, som konsekvens av dobbelt arbeid, hemmer samarbeidet. Dette er i tråd med Glavin og Erdal (2018, s. 43) som viser til at samarbeid må være meningsfylt og oppleves som nyttig for at samarbeidet skal fungere.

5.1.1 Digital møtstruktur

Informantene vektlegger restriksjonene knyttet til Covid-19 som en hindring i samarbeidet, og peker da spesielt på de den digitale møtstrukturen. En av informantene beskriver det slik: *«Det har vært spesielle omstendigheter det siste året med Covid-19, noe som har vært et hinder for et optimalt samarbeid. Mange møter blir jo avlyst eller digitalisert, og det er svært uheldig»*. Denne opplevelsen fremkommer også hos flere av de andre informantene. De fremhever god kommunikasjon som nøkkelen til et godt samarbeid, og uttrykker derfor frustrasjon over at kommunikasjonen blir svekket i de digitale møtene. Den ene informanten beskriver dette på følgende måte:

«For min del er det god kommunikasjon i KOG. Vi har liksom en taus dynamikk som fungerer hvor alle tør å si hva de har på hjertet. Men det siste året har vi hatt KOG på skjerm. Da ser jeg at folk sier ikke noe hvis de ikke absolutt må.»

Man kan forstå informantens uttalelse som at den digitale møtstrukturen hemmer det tverrfaglige samarbeidet i KOG, og da særlig i form av redusert flyt i dialogen. Det fremheves at deltakerne i KOG ikke tar like mye initiativ til å prate når møtene foregår digitalt. Funnene viser at det er å foretrekke å møtes fysisk fremfor på skjerm, fordi det gir bedre betingelser for utveksling av informasjon og kommunikasjon. Dette samsvarer med Martinussen og Kaiser

(2019, s. 55) som påpeker at kommunikasjon som foregår ansikt til ansikt gir tilgang på mye mer informasjon enn det som sies, for eksempel i form av kroppsspråk. I tillegg er terskelen lavere for å ta ordet og stille utdypende spørsmål. Dette kan tolkes i retning av at digital møtestruktur har en hemmende effekt på samarbeidet i KOG, som er mitt supplement til forskningsfeltet. Det er ikke overraskende at denne faktoren ikke blir løftet frem i teorien, da den digitale møtestrukturen kom som en konsekvens av pandemiens tiltak og restriksjoner.

5.1.2 Fleksibilitet

Datamaterialet viser at noen av informantene verdsetter fleksibilitet i KOG, og anser det som en fremmede faktor i samarbeidet. En av informantene fremhever at hun særlig verdsetter muligheten til å kunne innkalle til «mini-KOG» dersom behovet oppstår. Hun sier følgende:

«Spesielt i høst føler jeg mange har fått noe ut av KOG. Også i forhold til at det er fleksibelt nok til å ha "mini-KOG". Det var en episode hvor jeg fikk en sak på bordet to dager etter KOG og da er det tre uker til neste møte. Da fikset konfliktrådet en mini-KOG med relevante deltakere. Veldig fleksibelt.»

Denne informanten vektlegger den positive effekten fleksibilitet har på samarbeidet, og viser til konseptet med mini-KOG. Mini-KOG handler om å kalle inn de aller mest nødvendige instansene for å drøfte, dersom det kommer inn en sak i etterkant av et opprinnelig KOG-møte. Da slipper politijuristen å vente flere uker for å få drøftet ungdommen, noe som også er i ungdommens favør. Willumsen og Ødegård (2017, s. 47) påpeker at en forutsetning for et godt samarbeid er at deltakerne er fleksible og klarer å tenke helhetlig. Som nevnt tidligere i delkapittel 3.2, handler fleksibilitet om kompromisser, generøsitet og åpenhet for uforutsigbarhet og endring. Det handler enkelt og greit om å gi og ta mellom seg (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 397). På en annen side viser datamaterialet at noen av informantene opplever at fleksibilitet faktisk kan hemme samarbeidet, og viser spesielt til at fleksibilitet kan gå utover rutinene og forutsigbarheten. Flere informanter vektlegger viktigheten med å holde seg til en fastsatt struktur og overholde bestemte frister. En informant sier følgende:

«Politijuristen skal melde inn saker per e-post til alle i god tid før KOG. Det jeg synes er negativt med samarbeidet er at vi plutselig får beskjed dagen før at det er kommet inn nye saker til drøfting, og dette til tross for at det er en bestemt frist på å melde inn saker. Da blir det for dårlig tid til å forberede seg.»

Her kan man se tydelig at fleksibilitet ikke utelukkende fremmer samarbeid, da det kan gå utover forutsigbarheten og rutinene. Det kan synes som at i noen tilfeller kan fleksibiliteten skape irritasjon i gruppen, da deltakerne opplever at de må «kaste seg rundt» når de mottar sakene som skal drøftes kort tid før et KOG-møte. En annen informant beskriver det slik:

«Det er kanskje noe som er litt negativt med samarbeidet, for det er jo en frist på å melde inn sakene, men til dette møtet fikk vi egentlig vite at det ikke var noen nye saker, men så plutselig detter det inn fire saker. Og de kom vel på tirsdag ettermiddag. Det er litt seint. Der må vi bli litt bedre.»

Teorien til Willumsen og Hallberg (2003, s. 397) viser at fleksibilitet generelt blir betraktet som positivt i et samarbeid, da fleksibilitet gjør det lettere å respondere på brukernes behov. De beskriver fleksibilitet som «limet» i et samarbeid. På en måte kan det se ut som at fleksibilitet er blitt et såkalt honnørord, altså at det blir betraktet som noe som er utelukkende positivt. Dette kan anses å være en svakhet med teorien, da de ikke fremhever fleksibilitetens negative sider. Mitt datamateriale viser at fleksibilitet ikke fremheves som en spesielt viktig faktor for et godt samarbeid, men heller det motsatte, altså at fleksibilitet kan oppleves som en hindring. Det fremkommer at fleksibilitet hemmer samarbeidet fordi det går på bekostning av forutsigbarheten og muligheten for forberedelser, noe som kan skape frustrasjon innad i gruppen.

5.1.3 Evaluering

Datamaterialet viser at samtlige informanter forteller at det aldri har blitt utført evaluering av KOG. Det blir derimot nevnt at det for en tid tilbake ble utført en nasjonal spørreundersøkelse som omhandlet evaluering av blant annet KOG, men at et fåtall av representantene deltok på denne. En informant bekrefter dette på følgende måte:

«Jeg har aldri vært med på noen konkret evaluering av KOG. Det har vært en nasjonal spørreundersøkelse om KOG for nesten ett år siden, men det var veldig få som møtte til det KOG-møtet. Da endte det med at konfliktrådet selv svarte på spørsmålene og da blir ikke utfallet av evalueringen særlig relevant.»

Det at det ikke foretas jevnlig evaluering i KOG anses å være et hinder for samarbeidet, da forskning viser at evaluering er viktig for å gi ny kunnskap og økt kompetanse (Bronstein (2003); Glavin og Erdal (2018)). Som Glavin og Erdal (2018, s. 22) påpeker; evaluering gir økt kompetanse som gevinst. Noen av informantene savner kontinuerlig evaluering av samarbeidet. De etterspør jevnlig evaluering for å ha kontroll på hvordan samarbeidet i KOG faktisk fungerer, og om det foreligger forbedringspotensial. En informant beskriver det slik:

«Jeg tror alltid å ha et blick innover er lurt. At vi en gang i halvåret eller en gang i året hadde hatt en evaluering hvordan vi egentlig fungerer, og få det blikket på seg selv. Det er en fin måte å holde oss litt på tåspissen på. Vi må ikke lene oss tilbake og slappe av. Plutselig kan det være enda bedre. Det er alltid lurt å ikke sitte i godstolen selv om det går godt.»

Informanten legger her vekt på viktigheten med å se innover for å identifisere forbedringspotensialet i samarbeidet. Hun fremhever viktigheten med å ikke bli komfortabel, men alltid strebe etter positiv utvikling. Martinussen og Kaiser (2019, s. 63) påpeker at refleksjon over samarbeidet er med på å fremme tverrfaglig samarbeid, og legger frem at det er møteleders oppgave å bidra til at evaluering blir gjennomført. Bronstein (2003) legger vekt på mye av det samme, og sier at et godt samarbeid forutsetter at aktørene i samarbeidet reflekterer over prosessen med å jobbe sammen. Å reflektere over prosessen innebærer å tenke over og snakke om det profesjonelle forholdet, samt gi hverandre tilbakemelding for å styrke samarbeidet og effektiviteten (Bronstein, 2003, s. 302). Til tross for at noen av informantene oppgir å savne evaluering av samarbeidet, viser datamaterialet at flertallet av informantene ikke ser behov for det. De fleste mener at det er tilstrekkelig med jevnlig dialog, og at dersom det oppstår en utfordring eller noe burde vært annerledes, så tas det opp i KOG. En informant ser ikke behovet for evaluering og stadfester følgende:

«Jeg er ikke kjent med at vi har hatt evaluering. Ikke så lenge jeg har vært med i hvert fall. Men vi har jo noen kontinuerlige diskusjoner i KOG-møtene dersom vi savner noe eller vi ønsker å ta opp noe, eller endre noe. Jeg føler at dersom man ser at noe mangler så gjør vi noe med det. Det er alltid bra å evaluere uansett, men det er ikke noe jeg savner siden jeg føler at når jeg kommer med et ønske så blir det hørt, tatt på alvor og gjort noe med.»

Informantens utsagn viser at deltakerne opplever et redusert behov for evaluering av KOG, da de har god dialog om hva de kan gjøre annerledes ved behov. Datamaterialet viser at flere av informantene er spesielt skeptiske til skjematiske evalueringer. Den ene informanten sier: *«Jeg synes det er litt kunstig og vanskelig med sånne systematiske evalueringer. Spørreskjema liksom. Jeg synes det er bedre når vi tar opp ulike problemstillinger kontinuerlig, det blir mer levende da.»*. Informantenes utsagn vurderes som interessante, da det er tydelig hva de tenker på når de får spørsmål om evaluering. Men hva er egentlig evaluering? En evaluering trenger ikke nødvendigvis være et spørreskjema, det kan også være så lite som en enkel dialog, slik flere av informantene beskriver. Altså å «ta runden» for å finne ut om det foreligger noe forbedringspotensial. Sånn sett kan det se ut som at det faktisk utføres evaluering i KOG, men de kaller det diskusjon, ikke evaluering. Verken Willumsen og Hallberg (2003) eller Ødegård og Willumsen (2011) vektlegger evaluering som en viktig faktor i et tverrfaglig samarbeid. Evaluering, eller refleksjon av prosessen, vurderes i denne studien som en viktig faktor som fremmer samarbeid, da man er avhengig av jevnlig evaluering for å identifisere forbedringspotensial.

5.1.4 Forpliktelse og prioritering

I handlingsplaner, stortingsmeldinger og i høringsnotater (Justis- og politidepartementet, 2009; Justis- og beredskapsdepartementet, 2020; Prop. 57 L (2013-2014), 2014) er det stort fokus på ungdommenes motivasjon, innsats og forpliktelse for å forebygge ungdomskriminalitet. Likevel viser det seg å være vel så viktig, om ikke viktigere, at aktørene rundt ungdommen er forpliktet til samarbeidet. En faktor som er fremtredende i datamaterialet er at informantene opplever de ulike aktørenes forpliktelse som en viktig forutsetning for godt samarbeid. De peker blant annet på at det bør være faste møtepunkter med obligatorisk oppmøte. En informant sier: *«Vi møtes alltid én gang i måneden. Dette har vi diskutert i gruppa og vi har blitt enige om å ikke avlyse uansett, selv om det ikke foreligger nye saker til drøfting.»*. Flere av de andre informantene er enige i dette, og gir inntrykk av at å møtes regelmessig, uten å avlyse, har en positiv påvirkning på samarbeidet. Dette er i tråd med Glavin og Erdal (2018, s. 45) som fremhever det som viktig å ha regelmessige møter. En annen informant bekrefter nødvendigheten med forpliktende samarbeid på følgende måte:

«Det er viktig med kontinuitet slik at det ikke går for lang tid mellom hver gang vi møtes. Det handler om å ha en jevn kommunikasjon. Vi er enige om å møte til KOG uansett, selv om det bare blir en gjennomgang av de ungdommene vi allerede har. Det kommer alltid noen andre innspill om utvikling, trender og andre ting som rører seg.»

Man kan forstå informantens uttalelse slik at dersom aktørene er forpliktet til samarbeidet og prioriterer å møte i KOG, vil dette kunne skape forutsigbarhet og en god dialog i samarbeidet. De gangene det ikke er nye saker å drøfte, velger aktørene likevel å møtes for å diskutere utviklingen og trender i ungdomsmiljøet. I høringsnotatet påpekes det at for å lykkes i det forebyggende arbeidet er det nødvendig med forpliktende samarbeid på tvers av ulike sektorer (Justis- og beredskapsdepartementet 2020, s. 9). Dette er i tråd med Willumsen og Hallbergs (2003) modell som vektlegger forpliktelse som vesentlig for et godt tverrfaglig samarbeid. De legger vekt på at tverrfaglig samarbeid krever at alle deltakerne forplikter seg til og prioriterer samarbeidet, samt at alle involverer og engasjerer seg (Willumsen og Hallberg, 2003, s. 396). Datamaterialet viser derimot at opplevelsen av et forpliktende samarbeid varierer fra KOG til KOG, da informantens uttalelser er svært splittet. En av informantene opplever lav grad av forpliktelse i KOG, og forteller følgende:

«Det er store forskjeller på hvordan de ulike aktørene prioriterer tiden sin. Jeg vet mange opplever at det er for mange møter og er usikre på om KOG har noe for seg. Så til tross for at det blir kalt inn til faste møter én gang i måneden er det stor variasjon på hvem som møter. Jeg tenker at dersom samarbeidet skal være vellykket må alle prioritere KOG-møtene og være innstilt på å komme.»

Ut fra dette kan man se at dersom aktørene ikke er forpliktet til samarbeidet, og ikke prioriterer KOG, kan dette hemme det tverrfaglige samarbeidet. Dette er et interessant funn fordi tidligere forskning har vist at forpliktelse anses som en av de største utfordringene innenfor samarbeid rundt barn og unge som begår lovbrudd (Bufdir, 2019, s. 86). Videre viser datamaterialet at siden samarbeidet i KOG er frivillig skjer det at noen aktører ikke prioriterer å delta. En informant sier følgende: *«Flere deltakere sier at hvis de ikke må møte i KOG så lar de heller være. Jeg tenker at folk ikke møter konsekvent på KOG-møtene fordi man føler man bruker mye tid og får lite igjen for det.»*. Datamaterialet er i tråd med Glavin og Erdal (2018, s. 43) som viser til at samarbeid på tvers av etater krever mer enn velvilje fra de ulike

aktørene. Det er behov for å forplikte de ulike aktørene til samarbeid (Glavin & Erdal, 2018, s. 43).

Informantenes ønsker om større grad av forpliktelse gir inntrykk av at det kan foreligge et behov for å lovfeste KOG, nettopp for å forbedre det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrytere. I dag inneholder ikke konfliktrådsloven en generell bestemmelse som forplikter aktørene til samarbeidet, noe som blant annet skaper uklare ansvarsforhold (Bufdir, 2019, s. 81). En informant uttrykker frustrasjon over manglende lovfesting på følgende måte: «*Det er håpløst at KOG ikke er lovpålagt, fordi da hadde folk måtte prioritert KOG. Jeg tror nok alle vil, men likevel ikke gjør det.*». Dette samsvarer med høringsnotatet som problematiserer at KOG ikke er lovfestet, da manglende lovfesting kan føre til at deltakelse i KOG nedprioriteres. Det fremheves at lovfesting vil kunne medføre at møtene i større grad må prioriteres og at flere instanser vil delta, men at løsningene må imidlertid være fleksible for å kunne passe lokalt (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 137).

Med andre ord er det ifølge datamaterialet grunn til å tro at en lovfesting av KOG vil kunne bidra til en mer forpliktende deltakelse. På en annen side peker Glavin og Erdal (2018) på at pålagt samarbeid kan være en hindring for tverrfaglig samarbeid. Man kan ofte møte motstand dersom direktivene om samarbeid kommer fra andre enn ens egen tjeneste. Det kan derfor virke hemmende å bli pålagt å samarbeide dersom en selv ikke ser behovet for det (Glavin og Erdal, 2018). Med andre ord kan en lovfesting av KOG medføre motstand fra aktørene på grunn av påtvunget samarbeid. I tillegg fremkommer det i datamaterialet at KOG kommer i tillegg til deltakernes andre arbeidsoppgaver, noe som gjør det vanskelig å konsekvent møte i KOG. En informant beskriver det slik: «*Jeg skulle ønske jeg hadde kapasitet til KOG, men det er utfordrende når KOG kommer på toppen av alle andre arbeidsoppgaver. Jeg får jo ikke mindre saksbehandlingsansvar selv om jeg sitter i KOG. Det er jo noe jeg gjør ekstra.*». Dette kan ses i sammenheng med Bronstein (2003, s. 303) som peker på at aktørene i et tverrfaglig samarbeid blant annet må ha en overkommelig saksliste og tid til samarbeidet for at samarbeidet skal lykkes.

5.2 Felles forståelse og målsetting

Datamaterialet viser at ikke alle informantene har forstått konseptet KOG, da flere påpeker at de er usikre på hva selve funksjonen er. En informant stadfester følgende:

«Jeg satt meg aldri ned for å forstå KOG. Det tok meg lang tid å forstå konseptet og det ble veldig «learning by doing» for min del. I starten møtte jeg opp på møtene og tenkte egentlig "hva gjør vi her?". Jeg synes det er vanskelig å sette ord på hva KOG er. Jeg vet ikke en gang hva det står for. Jeg skjønner at vi har KOG, men jeg har ikke satt meg noe inn i det.»

Det viser seg at flere av informantene faktisk deler denne opplevelsen av å ikke vite hva KOG egentlig er. Flertallet sier de ikke fikk tilstrekkelig med informasjon om hva KOG er ved oppstart, og at de lærte seg hvordan KOG fungerer på egenhånd. Det kan tenkes at det å forstå KOG som konsept er en forutsetning for at samarbeidet skal fungere, og det kan være hensiktsmessig at spesielt nye deltakere i KOG får tilstrekkelig med informasjon ved oppstart. Med andre ord kan manglende forståelse om KOG som konsept hemme samarbeidet. Flertallet viser derimot at de forstår funksjonen til KOG, og en informant oppsummerer det på følgende måte: *«Vi har KOG for å sammen finne ut hvilken straffereaksjon som er hensiktsmessig, altså hvilke ungdommer som er aktuelle for ungdomsoppfølging.»*. Dette samsvarer med høringsnotatet som viser at KOGs formål er å foreta den første vurderingen av om den aktuelle ungdommen er egnet for ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff, og hvilke tiltak som eventuelt kan være aktuelle (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020, s. 60).

Ifølge Berg-Weger og Schneider (1998) er det å jobbe mot et felles mål en nøkkelfaktor i et tverrfaglig samarbeid. Dette samsvarer med datamaterialet, da en informant sier følgende:

«Jeg tenker at det å jobbe mot et felles mål, altså at vi er på samme side, er viktig. Hvis vi ikke jobber mot det samme målet så halter vi en plass. Felles mål og felles forståelse er uunnværlig i et samarbeid. Hvis vi ikke står på samme side og ikke har samme forståelsen for hva som er målet, blir det vanskelig å samarbeide.»

Informantens utsagn er i tråd med Glavin og Erdal (2018) som viser at det å jobbe mot samme mål, og komme frem til en felles enighet, bidrar til å fremme samarbeid. Videre hevder forfatterne at det er lettere å finne felles metoder og strategier dersom de ulike aktørene har en felles målsetting (Glavin & Erdal, 2018, s. 43). Datamaterialet viser at det felles målet i KOG er å forebygge ungdomskriminalitet og hjelpe ungdommer tilbake på riktig spor. En informant

beskriver det felles målet slik: *«Hovedmålet er alltid at ungdommer ikke skal begå ny kriminalitet.»*

Datamaterialet viser at deltakerne i KOG jobber mot et felles mål, men at fremgangsmåten er ulik. Noen informanter fremhever at ikke alle deltakerne i KOG drar lasset i samme retning. En informant beskriver det på følgende måte:

«Det er lett å si at vi har et felles mål, men jeg opplever at det er noen skjulte agendaer. Selvfølgelig kan alle stille seg bak det målet om å få ungdommen til å slutte å ruse seg og ikke begå ny kriminalitet. Det er jo de målene på veien det oppstår kamper.»

Ut fra informantens uttalelse kan det se ut som at det ikke nødvendigvis mangler et felles mål i samarbeidet i KOG, men at det som hemmer samarbeidet er hvordan aktørene velger å jobbe mot dette felles målet. Dersom det foreligger ulike mål ovenfor den målgruppen man skal samarbeide rundt, kan dette være med å hindre samarbeidet. Derfor er det svært viktig med en bevisstgjøring i forhold til hva det er man ønsker å oppnå, slik at man kommer frem til en felles enighet (Glavin & Erdal, 2018, s. 43).

Ifølge Bronstein (2003, s. 301) kreves det et felles ansvar og forpliktelse når man skal jobbe mot et felles mål. Hun peker på at det er spesielt viktig at de ulike aktørene i samarbeidet ikke bare tar ansvar for sin del av suksessen, men også for nederlagene. Videre foreslår Bronstein (2003, s. 301) at for å oppnå en felles målsetting må man identifisere problemene, sette mål, utarbeide en plan og engasjere seg i gjennomføringen av planen. Ut fra datamaterialet kan det synes som at deltakerne har ulike strategier for hvordan oppnå det felles målet, noe som har skapt skjulte agendaer. Dette kan være hemmende for det tverrfaglige samarbeidet. Det kan være en idé å identifisere de skjulte agendaene, for så å utarbeide en plan i fellesskap for hvordan oppnå det felles målet (Bronstein, 2003, s. 301).

5.3 Tillit og respekt

Datamaterialet viser at flere informanter fremhever tillit som viktig i et tverrfaglig samarbeid. På spørsmål om faktorer som fremmer tverrfaglig samarbeid svarer en informant følgende:

«Vi må ha tillit til hverandre. Vi må ha kjennskap til hva vi står for og at vi kan stole

på de vi har med oss. At de også gjennomfører og at vi er på samme side. Det er utrolig vanskelig å stå i et samarbeid der det er folk som ikke gjennomfører eller ikke følger opp. Da halter vi en plass. Jeg tenker på gjensidig tillit, altså at vi er avhengige av hverandre for å fungere. Kan vi ikke gå inn i et samarbeid med alvor så svikter vi ungdommen. Derfor er det viktig at alle ledd holder fast og gjør det de sier de skal gjøre.»

Informantens uttalelse gir inntrykk av at tillit er en avgjørende faktor i samarbeidet. Hun vektlegger viktigheten med at alle aktørene må vise forpliktelse og gjennomføre det som er avtalt. Dette er i tråd med Glavin og Erdal (2018, s. 44) som sier at man oppnår tillit med å være direkte og saklig, altså at det man sier samsvarer med det man gjør. Datamaterialet viser at flertallet av informantene opplever høy grad av tillit. Den ene informanten beskriver det slik: *«Det er så høyt under taket og vi er så trygge på hverandre.»*. Ut fra informantens uttalelser kan det synes som at det tverrfaglige samarbeidet i KOG har høy grad av partikulær brobyggende tillit, altså at det er tillit mellom de ulike profesjonene innen samme organisasjon (Willumsen & Ødegård, 2017, s. 289). Dette innebærer at deltakerne i KOG, som har ulik fagbakgrunn, stoler på hverandre.

Datamaterialet viser at et par deltakere i KOG opplever lav grad av tillit i samarbeidet. En informant sier følgende: *«Jeg opplever det er en del som forteller meg hvordan jeg skal gjøre jobben min.»*. Denne uttalelsen viser at det foreligger en viss grad av mistillit innad KOG, med tanke på informantens opplevelse av å bli fortalt hvordan hun skal utføre sine arbeidsoppgaver. Videre i intervjuet oppgir informanten følgende: *«..., men jeg tenker nok at de (deltakerne) kan gå ut (etter møtet) og tenke «jaja, konfliktrådet har sagt jeg skal snakke om det, men jeg snakker om det jeg alltid har snakket om likevel». Det tror jeg skjer.»*. Denne uttalelsen gir inntrykk av at informanten ikke har tillit til at de andre deltakerne utfører det som er avtalt. I dette tilfelle viser informanten til at de i KOG har avtalt at en aktør skal snakke med en ungdom om et gitt tema, men at informanten ikke har tillit til at aktøren kommer til å gjøre som avtalt. Dette samsvarer med Grimens forståelse av tillit, da han hevder at manglende tillit mellom aktørene vil hemme det tverrfaglige samarbeidet (Grimen, 2009). Dersom deltakerne i KOG ikke har tillit til at de andre deltakerne utøver et adekvat faglig arbeid vil dette få konsekvenser for samarbeidet, noe som igjen vil gå utover brukeren, herunder ungdommen. På denne måten kan det argumenteres for at gjensidig tillit er et fundament, og en forutsetning, for et godt tverrfaglig samarbeid.

En av informantene peker på at for å oppnå tillit i gruppen forutsetter dette gjensidig respekt. Hun beskriver det på følgende måte: «*Jeg tenker jo at et godt samarbeid er dette med å respektere hverandre og at vi klarer å komme til en enighet selv om vi er uenige. Alle må tørre å si hva vi mener og alle må være med å bidra. Det krever tillit.*». Informantens uttalelse gir inntrykk av at tillit og respekt står i et komplementært forhold til hverandre, altså at de er avhengige av, og styrker, hverandre. Med andre ord; tillit mellom aktørene krever respekt, og respekt mellom aktørene krever tillit.

Glavin og Erdal (2018, s. 37) fremhever respekt som en forutsetning for godt samarbeid. De sier at respekt handler om å ta den andre på alvor, anerkjenne den enkeltes erfaringer og kunne se en sak fra den andres perspektiv. Videre sier forfatterne at så lenge respekt er til stede i samarbeidet er det enkelt å være både enige og uenige. For å bevare selvrespekten må man behandles med respekt, men man må ikke nødvendigvis være enig når det gjelder saken. Man må altså anerkjenne og verdsette at andre har et annet syn enn en selv (Glavin & Erdal, 2018, s. 37). Datamaterialet viser at de fleste uttrykker at de opplever å bli møtt med respekt i KOG. Informantene viser da til at de føler seg hørt, sett og forstått i samarbeidet. En informant beskriver det slik: «*Jeg opplever at samarbeidet er preget av mye respekt for hverandre. Vi prater godt sammen og det er lav terskel for å komme med innspill*». Til tross for at de aller fleste uttrykker at de blir møtt med respekt i samarbeidet, er det en informant som sier hun opplever kun delvis respekt. Hun sier følgende: «*Jeg opplever delvis å bli møtt med respekt i KOG. Jeg opplever at det er noen skjulte agendaer og maktkamper. Det er noe jeg opplever som litt respektløst.*». Informantens uttalelse viser at ikke alle opplever å bli behandlet med respekt i KOG. Hun opplever at det foregår mye bak kulissene som har utviklet seg til maktkamper, noe som oppleves respektløst. Dette går jeg nærmere inn på i delkapittel 5.6.

Lauvås & Lauvås (2004) påpeker at det å møte forberedt er en måte å vise respekt på i et samarbeid. Dersom alle deltakerne i det tverrfaglige samarbeidet er godt forberedt, vil dette effektivisere og øke kvaliteten på møtet. Det handler også om å vise respekt for hverandres tid. Datamaterialet viser at flere av informantene verdsetter det å møte forberedt til KOG. En informant sier: «*For at samarbeidet skal fungere må alle være forberedt, og det føler jeg at vi er. Vi får jo for eksempel på forhånd vite hvilke ungdommer som er meldt inn til drøfting i KOG, og da får vi tid til å forberede oss*». Dette utsagnet viser at forberedelser er en viktig

faktor for at samarbeidet i KOG skal fungere godt, og det kan synes som at møtestrukturen tilrettelegger for at deltakerne får tid til å forberede seg. Det fremkommer derimot i datamaterialet at flere deltakere ikke har forberedt seg godt nok til møtene. Dette beskriver en informant på følgende måte: «Jeg vet at det har vært frustrasjon over at folk ikke har forberedt seg godt nok. For eksempel at man plutselig tre dager etter KOG innser man at man har noe å drøfte.». Oppsummert kan man si at redusert respekt og lav grad av tillit kan hemme det tverrfaglige samarbeidet, og i verste fall skape konflikter i gruppen.

5.4 Kunnskap om hverandres roller og tjenestetilbud

Det å ha kunnskap om hverandres roller og tjenestetilbud fremheves av de fleste informantene som en vesentlig faktor for et godt samarbeid. En informant beskriver det på følgende måte:

«Jeg tenker at kunnskap kommer først og fremst i et samarbeid. Jeg sitter i mange ulike tverrfaglige fora og jeg tenker det viktigste er å ha kunnskap om de ulike aktørene. Hvilken profesjon har de og hvilket mandat har de. Det er først da du kan justere forventningene dine til å være realistiske. For å få til et godt samarbeid så bør man ha oversikt over de ulike aktørene, hvilken profesjon de har, hvilket mandat og ansvar.»

Informantens uttalelse bekrefter viktigheten med å ha kunnskap om hverandres tjenestetilbud, roller, ansvar og mandat. Hun påpeker at dette er spesielt viktig for å kunne ha realistiske forventninger til de andre aktørene. Dette er i tråd med det Glavin og Erdal (2018, s. 45) hevder; nemlig at kjennskap til andres tjenestetilbud, roller og ansvar er viktig når man samarbeider tverrfaglig. Datamaterialet viser at deltakerne opplever det utfordrende å få en oversikt over de andre aktørenes oppgaver, og hvilket mandat de har. En informant sier:

«Jeg savner litt en oppdatering på hva de ulike aktørene jobber med og hvilket mandat de har. Selv om vi kjenner de aller fleste så kunne vi gjerne hatt en oppdatering. Plutselig kommer det inn noen nye som ikke har peiling. Jeg husker godt når jeg var ny i KOG, da tok det flere møter før jeg forsto hvem alle aktørene var. Det kunne vært lurt å stoppe litt opp og ta en runde på hvem vi er som aktører, hvilke arbeidsoppgaver vi har og hvilken rolle vi har i KOG og utenom. Det er jo ikke alle som vet hvem Mestringsenheten og MST er, liksom. Det er ikke en selvfølge.»

Informantens uttalelse bekrefter at det er nødvendig med en oppdatering på hvem de ulike aktørene er, og at dersom det tas som en selvfølge at aktørene kjenner til hverandre, kan dette hemme samarbeidet. Informanten fremhever hvor vanskelig og forvirrende det er å komme inn som ny i KOG, og ikke få en oversikt over de ulike aktørenes tjenester, ansvar og mandat. Det kan tenkes å være hensiktsmessig å ta runden på å introdusere de ulike aktørene hver gang det kommer et nytt tilskudd i KOG, men også ta en generell oppdatering for å sikre at alle innehar samme kunnskap om hverandre. En annen informant bekrefter behovet for en slik oppdatering i følgende sitat: *«Jeg merker at folk ikke er helt kjent med de ulike tjenestene og perspektivene i KOG. Folk jobber med sine arbeidsoppgaver og der ligger fokuset. De ulike perspektiver må samles rett og slett»*. Ut fra dette er det grunn til å tro at manglende kunnskap om hverandres roller og tjenestetilbud hemmer det tverrfaglige samarbeidet i KOG.

Martinussen og Kaiser (2019, s. 60) foreslår å kartlegge alle aktørenes kompetanse og erfaring, og deretter utnytte forskjellene. De påpeker at den enkelte deltaker har et ansvar å informere andre om eget, og innhente informasjon om andres, ansvarsområde, oppgaver og kompetanse (Martinussen og Kaiser, 2019, s. 63). Det er altså et felles ansvar å identifisere de ulike tjenestetilbudene og kompetansen i gruppen.

Datamaterialet viser at et flertall av informantene uttrykker stor frustrasjon over å ikke ha oversikt over, og kunnskap om, tjenestetilbudene på tvers av kommunegrensene. En informant sier følgende:

«Jeg blander de ulike rollene veldig ofte. Det er så mange ulike instanser og begreper. Det er mange begreper på samme rolle på tvers av kommunegrensene, for eksempel ungdomskontakt, ungdomskordinator, ungdomsoppfølger og så videre. Det er ingen logikk over kommunegrensene.»

Det kan synes som at ulike betegnelser på samme roller og instanser oppleves som en hemmende faktor med samarbeidet i KOG. Dette samsvarer med Willumsen og Ødegård (2017, s. 206) som viser til at det er avgjørende for et vellykket samarbeid at alle aktørene forstår rollene og ansvarsområdene. Dette viser at manglende rolleforståelse er en faktor som kan hemme samarbeidet. På spørsmål om hva som kunne vært annerledes i KOG svarer en annen informant følgende:

«Jeg skulle ønske alle kommuner var bygget opp på samme måten med samme begreper. En plass heter det ungdomsteam, men det er ikke det samme som ungdomsteam er i en annen kommune. Begrepene og stillingene samsvarer ikke. Vi snakker ikke samme språk på tvers av kommunegrensene. Plutselig er ungdomskoordinator noe helt annet i en annen kommune. Det er vanskelig å finne ut hvilke tjenestetilbud som er tilgjengelige. Det blir da spesielt vanskelig å finne de beste representantene til KOG. Det er skikkelig ulikt og det er vanskelig å finne frem i kommunene».

Informanten uttrykker frustrasjon over manglende oversikt over tjenestetilbud på tvers av kommunegrensene, og legger til at dette kan gå ut over å rekruttere de viktigste representantene i KOG. Ut fra dette fremkommer det tydelig at det er viktig med oversikt over, og kunnskap om, hverandres tjenester og roller i et tverrfaglig samarbeid.

5.4.1 Kunnskap om hverandres taushetsplikt

Lovverket har både sine muligheter og begrensninger når det kommer til tverrfaglig samarbeid. Taushetsplikt og samtykke er blant annet noe som stadig diskuteres. Så godt som alle informantene i studien ga uttrykk for at taushetsplikt ikke oppleves som et hinder for det tverrfaglige samarbeidet. Likevel tyder datamaterialet på at det heller ikke er helt problemfritt. En av informantene sier følgende:

«Man bør være bevisst på hvilke forventninger man har, og at de samsvarer med de ulike aktørene sine mandater. Hvis man har manglende kunnskap om hverandre, kan det hemme samarbeidet og skape konflikter. Vi må huske på at alle har ulike retningslinjer og lovverk man jobber under. Vi kan ikke gå rundt å ha kontroll over alle lovverk, men det kan fort gjøre samarbeidet vanskelig hvis man mangler grunnleggende kunnskap om hverandre.»

Dette kan tyde på at det ikke er selve taushetsplikten som hindrer samarbeidet, men det er mangelen på kunnskap om hverandres taushetsbestemmelser som oppleves hemmende. Dette samsvarer med det Glavin og Erdal (2018, s. 47) sier om at taushetsplikten ikke trenger å være en hindring for samarbeidet, så lenge aktørene har kunnskap om de ulike bestemmelsene

for å kunne håndtere taushetsplikten. Med andre ord trenger ikke taushetsplikten å være til hinder for å utveksle opplysninger mellom instansene.

De få informantene som presenterer taushetsplikt som en hindring for samarbeidet, legger vekt på at noen aktører virker usikre på hva de har lov til å si og ikke si i KOG-møtene på grunn av taushetsplikten. En informant sier følgende: «*Ingen kommunikasjon er dårlig kommunikasjon. Det kan jo skje at folk ikke tør å si det de mener, enten fordi det ikke er høyt nok under taket, eller fordi man rett og slett er redd for å bryte taushetsplikten.*». Denne uttalelsen kan gi inntrykk av at noen deltakere i KOG er bekymret for å bryte taushetsplikten, noe som går utover flyten i kommunikasjonen. En annen informant legger til følgende:

«Alle sitter på hver sin taushetsplikt og det er jo mange ulike etater inne. Jeg tenker kanskje det er en del hindringer der. Selv om det ikke bør være det. Friomsorgen har sin taushetsplikt, konfliktrådet sin og barnevernet sin. Det er derfor viktig at ungdommen og verge samtykker til fritak fra taushetsplikten. Vi er jo nødt til å snakke sammen.»

Informantens uttalelse gir inntrykk av at hvordan taushetsplikten skal håndteres innenfor de ulike profesjonene kan være en utfordring i samarbeidet. Martinussen og Kaiser (2019, s. 59) fremhever derfor viktigheten med å ha god kjennskap til retningslinjene for informert samtykke, og at samtykke innhentes rutinemessig før samarbeidet igangsettes. Utfordringen kan være at de ulike aktørene i for stor grad velger å benytte seg av sin taushetsplikt og holder dermed igjen informasjon, og på den måten blir taushetsplikten et hinder i tverrfaglig samarbeid. Dette er i tråd med Ødegård og Willumsen (2011) som fremhever at å dele kunnskap fremmer samarbeid, mens det å holde igjen kunnskap hemmer samarbeid. Martinussen og Kaiser (2019, s. 63) foreslår at møteleder bør informere om taushetsplikten og retningslinjene for informert samtykke. I KOG blir samtykke innhentet i to omganger; en gang hos politiet i avhør og en gang av konfliktrådet før drøfting i KOG. På grunn av at det foreligger samtykke fra den som har krav på taushet, kan det se ut som at taushetsplikten ikke skal være en hindring for det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Særlig ikke hvis den nye konfliktrådsloven blir vedtatt (Se delkapittel 3.4). Det kan derimot se ut som at en utfordring kan oppstå hvis ungdommen og/eller verge ikke samtykker til drøfting i KOG. Da må man ifølge Glavin og Erdal (2018, s. 49) se om noen av lovverkets unntaksregler kan åpne muligheter for kommunikasjon og samarbeid.

5.5 Uenighet og profesjonskamp

Datamaterialet viser at de fleste aktørene i KOG beskriver samarbeidet som positivt, men samtidig ikke konfliktfritt. Et flertall av informantene forteller at de opplever faglige uenigheter i KOG. Uenighetene beskrives å stort sett omhandle ulike meninger mellom strafferettslige- og sosialfaglige instanser. På spørsmål om hvorvidt det oppstår uenigheter i KOG, og eventuelt hvilke, svarer en informant følgende: *«En utfordring i KOG er det med politi versus sosialfag. Jeg har erfart mange ganger at sosialfaglig og politi står langt fra hverandre. Her er det et merkbart spenningsfelt.»*. De fleste informantene bekrefter dette spenningsfeltet og oppgir at samme diskusjon oppstår relativt ofte. Diskusjonen handler i korte trekk om frustrasjon over at ungdommene som drøftes ofte har et stort oppfølgingsbehov, men har ikke utført et «alvorlig nok» lovbrudd for å få ungdomsoppfølging over lengre tid. Ut fra datamaterialet kan det virke som at uenigheten er splittet, og at det har oppstått et spenningsfelt mellom strafferettslige- og sosialfaglige instanser. En informant beskriver spenningsfeltet på følgende måte:

«Det som ofte er utfordrende er at de som er tett på, ser at ungdommen har et stort behov for oppfølging, men så er det straffbare ikke alvorlig nok til å få ungdomsoppfølging. Det har vært flere tilfeller der vi har fått beskjed om at det straffbare ikke er alvorlig nok til å kunne gi ungdomsoppfølging, og da føler jeg at vi må si til ungdommen at han må knuse noen flere vindusruter til, siden han ikke har gjort noe galt nok for å få ungdomsoppfølging.»

Som informanten påpeker er det ikke nødvendigvis selve drøftingen hvorvidt ungdommen er egnet for ungdomsoppfølging som skaper uenigheter. Uenighetene omhandler som regel tidsperspektivet på ungdomsoppfølgingen. Flere av de sosialfaglige informantene sier at lengden på straffereaksjonen ofte ikke samsvarer med det store oppfølgingsbehovet til ungdommen, og at lovbruddet har for stor plass i drøftingen i KOG. På den andre siden vektlegger informanter fra de strafferettslige instansene faktorer som likebehandling og rettsikkerhet. De påpeker at en ungdom ikke kan få en strengere straff kun fordi vedkommende har et større oppfølgingsbehov. En informant beskriver det slik: *«Ungdommen skal jo straffes ut fra lovbruddet, ikke ut fra oppfølgingsbehovet. Det handler om rettssikkerhet. Vi må minne hverandre om at det er snakk om straffereaksjon, ikke et hjelpetilbud»*. Uttalelsen til informanten kan gi inntrykk av at uenighetene i drøftingen kan være en hemmende faktor for det tverrfaglige samarbeidet. Samtidig kommer det tydelig frem

i intervjuene at det varierer i KOG-ene hvor fremtredende dette spenningsfeltet er, samt hvordan de velger å håndtere det. Det er tydelig at den ene KOG-en håndterer disse uenighetene på en betraktelig bedre måte enn den andre, hvor det fremkommer opplysninger om at det har oppstått en profesjonskamp. Dette er i tråd med Martinussen og Kaiser (2019, s. 56) som sier at uenigheter og konflikter bidrar til at effektiviteten i et samarbeid blir dårligere. Forfatterne påpeker at det er viktig å skille mellom det å være uenige på grunn av ulike synspunkter og å ha usunne, destruktive konflikter. Som regel handler det om at man ikke klarer å håndtere uenigheten eller utforske de ulike synspunktene på en god måte (Martinussen & Kaiser, 2019, s. 56). Det kan synes som at den ene KOG-en er uenige på grunn av ulike synspunkter, mens den andre KOG-en har usunne, destruktive konflikter. Dette bekreftes av en informant som sier følgende:

«Det som kan hemme samarbeidet i KOG er dersom det er uklare roller i hva man skal gjøre. Jeg opplever at det er litt sånn skjulte agendaer i KOG. Det er noen som ikke helt skjønner hvilken rolle de har, og det kan medføre en profesjonsstrid. Eller en maktkamp, da. Jeg merker at ikke alle er komfortable med at det faktisk er en straffegjennomføring vi driver med. Jeg vil beskrive det som skjulte maktkamper og opposisjonsstrider bak teppet. Vi er ikke helt enige.»

Informanten er her tydelig på hvordan uenighetene har utviklet seg til å bli en profesjonskamp, noe som har påvirket samarbeidet i en negativ retning. Informanten påpeker også at hun tror det er flere aktører som ikke er komfortable med at KOG drøfter en straffegjennomføring, noe som gir inntrykk av at det foreligger ulik problemforståelse mellom aktørene i KOG. Dette kan ses i sammenheng med Willumsen og Hallberg (2003) som legger vekt på problemforståelse i sin modell. De hevder at i et samarbeid er det viktig å forstå de ulike aktørenes profesjonelle og personlige bakgrunn, da dette vil påvirke den enkeltes problemforståelse. Aktørene i et tverrfaglig samarbeid representerer ulike profesjoner og har dermed ulike perspektiver og tilnærminger, noe som vil påvirke samarbeidet. Det er derfor viktig å være bevisst på at man er et menneske som *har* en profesjon, ikke et menneske som *er* en profesjon (Willumsen & Hallberg, 2003, s. 394).

På en annen side er ikke nødvendigvis uenigheter utelukkende negativt i et samarbeid. Martinussen og Kaiser (2019, s. 54) hevder at uenighet og ulikhet i et samarbeid kan være positivt da man får frem flere perspektiver, og da flere kreative løsninger. Det vil si at

uenigheter blant deltakerne i KOG trenger ikke nødvendigvis å være en hemmende faktor i det tverrfaglige samarbeidet, heller tvert imot. Det er tross alt ulikhetene, og ikke likhetene, som driver det tverrfaglige samarbeidet fremover. Ved å gjøre ulikhetene tilgjengelige for fellesskapet vil deltakerne kunne finne hverandres sterke sider og utvikle disse (Glavin & Erdal, 2018, s. 45). Det kan derfor se ut som at uenigheter faktisk kan fremme et tverrfaglig samarbeid, dersom uenighetene blir håndtert på en god måte. Med tanke på at noen informanter bruker ord som «profesjonskamp», «opposisjonsstrid» og «skjulte maktkamper» for å beskrive uenighetene i KOG, kan dette tolkes som at uenighetene er blitt håndtert på en dårlig måte. På mange måter kan man si at konflikter er nødvendig og naturlig i et tverrfaglig samarbeid. Det som derimot er avgjørende er måten man velger å løse konfliktene som oppstår på.

For å kunne løse konflikter er man nødt til å vite hvorfor konflikten har oppstått. Ifølge Kvello & Wendelborg (2009) oppstår konflikter mellom profesjoner ofte på grunn av gjensidig skepsis og mangelfull kunnskap om hverandre. Dette kan tyde på at uenigheter i KOG kan løses lettere ved at de ulike aktørene kjenner hverandre bedre. Oppsummert kan man se at uenigheter ikke nødvendigvis hemmer samarbeid, men hvordan man håndterer uenighetene er avgjørende for om de blir en hindring eller en ressurs. Møter man uenighetene med åpne armer, kan de bidra med å skape kritisk refleksjon og nye perspektiver, som igjen vil fremme samarbeidet. Dersom man ikke håndterer uenighetene på en god måte, kan det i verste fall resultere i profesjonskamper og skjulte agendaer.

5.5.1 Likeverdighet og makt

Datamaterialet viser at en del av uenighetene i KOG handler om redusert likeverdighet mellom aktørene i samarbeidet. Flere av deltakerne trekker frem at politijuristene sitter på makten, og er de som har det siste ordet. En informant sier følgende:

«Noen ganger har juristen bestemt seg før ungdommen drøftes i KOG. Det merker jeg jo. Og juristen må jo ikke høre på hva for eksempel barneverntjenesten eller konfliktrådet sier. Det er juristen som bestemmer, enkelt og greit. Men de andre aktørene kan komme med innspill, og konfliktrådet får jo en liten «heads-up» om at det kommer en ungdom.»

Informanten gir uttrykk for at det er utfordrende at én aktør sitter med avgjørelsesmakt. Når en aktør sitter med all makt vil det gå utover likeverdigheten i samarbeidet, noe som Ødegård og Willumsen (2011, s. 193) fremhever som en viktig faktor i et tverrfaglig samarbeid. Med likeverdighet menes det at det er viktig at alle har en grunnholdning om at alle deltakerne i samarbeidet blir gjensidig respektert og akseptert av hverandre. På den andre siden vil en maktorientering virke som en hemmende faktor på samarbeidet, da dette vil kunne medføre at den som innehar makten utvikler en manglende vilje til å forstå andre (Ødegård & Willumsen, 2011, s. 193). En annen informant uttrykker frustrasjon over juristens avgjørelsesmakt på følgende måte:

«I KOG tenker jeg at vi skal samles sosialfaglig og gjøre en vurdering av egnethet og tiltak, og hele opplegget. Og hvis da en jurist kommer inn fra sidelinjen og sier at «dette er ungdomsoppfølging», så er det klart at vi har mistet hele den sosialfaglige vurderingen. Og det er ikke bra, og ikke minst ikke praktisk.»

Informantens uttalelse gir inntrykk av at hun opplever at den sosialfaglige biten forsvinner i drøftingen hvis juristen tar en forutbestemt avgjørelse. Dette er et klart eksempel på det Willumsen og Hallberg (2003, s. 390) legger frem som en stor hindring i tverrfaglig samarbeid. Nemlig at om de ulike aktørene kun forfølger sine egne objektiver og prioriteringer, vil dette kunne medføre maktkamper over roller og ansvar. Samtidig er det viktig å få frem at funksjonen til KOG er å være en rådgivende instans for nettopp politijuristen, for å finne den mest hensiktsmessige straffereaksjonen til unge lovbyggere. Det vil si at i KOG skal ikke aktørene finne frem til en felles avgjørelse, men fremlegge relevant informasjon, perspektiver og råd. Det kan tenkes at samarbeidet hadde blitt mer utfordrende dersom det ikke var avklart hvem som hadde avgjørelsesmakt. På en annen side fremkommer det i funnene at juristen bør ha en ydmyk holdning til sin rolle, og respektere de andre aktørene, i form av å aktivt ta deres meninger og perspektiver med i vurderingen. Hvis ikke vil sannsynligvis samarbeidet oppleves meningsløst for de andre aktørene, noe som igjen kan resultere i at aktørene velger å bortprioritere KOG. Dette vil igjen resultere i at relevant informasjon og perspektiver forsvinner, noe som til slutt vil gå ut over den man samarbeider om. Nemlig ungdommen.

6.0 Konklusjon

I dette kapittelet skal jeg vise til studiens mest sentrale funn for å svare på problemstillingen og medfølgende forskningsspørsmål. Deretter skal jeg presentere en kritisk vurdering av studien og belyse dens begrensninger. Avslutningsvis skal jeg trekke frem implikasjoner for videre forskning.

Formålet med denne studien har vært å undersøke hva som hemmer og fremmer det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Jeg har belyst flere sider ved hvordan deltakerne i to koordineringsgrupper i Rogaland opplever det tverrfaglige samarbeidet. Studien har forsøkt å vise hvordan vi kan forstå samarbeidet fra flere ulike perspektiver. Jeg har utført en kvalitativ studie av de ulike representantene i KOG sine erfaringer og opplevelser med samarbeidet. Målet med denne studien var å belyse aktørenes opplevelser av det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Mitt ønske var å bidra til å heve samarbeidskvaliteten mellom aktørene i KOG som arbeider med sårbar ungdom. De profesjonelle aktørene kommer med viktige innspill for å utvikle kunnskap om samarbeid som kan forbedre tjenestene til unge. Derfor er det viktig å innhente informasjon om de profesjonelles erfaringer og opplevelser med samarbeidet.

6.1 Hva hemmer og fremmer tverrfaglig samarbeid?

Problemstillingen jeg har forsøkt å besvare i denne studien er følgende: *«Hvilke faktorer opplever deltakerne i KOG som hemmende og fremmende i det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrytere?»*

Før jeg svarer på problemstillingen skal jeg først besvare disse fem forskningsspørsmålene:

- 1) Hvilken påvirkning har struktur og møteledelse på det tverrfaglige samarbeidet?
- 2) Hvordan kan felles forståelse og målsetting bidra til å fremme det tverrfaglige samarbeidet?
- 3) Hvordan påvirker tillit og respekt det tverrfaglige samarbeidet?
- 4) På hvilken måte påvirker kunnskap om hverandres tjenester og roller det tverrfaglige samarbeidet?
- 5) På hvilken måte kan uenighet mellom profesjonene påvirke det tverrfaglige samarbeidet?

Hvilken påvirkning har struktur og møteledelse på det tverrfaglige samarbeidet?

Møtestruktur og møteledelse anses å være to vesentlige komponenter i det tverrfaglige samarbeidet. Funnene viser at informantene foretrekker en fast og tydelig møtestruktur, og fremhever det som en viktig forutsetning for et godt samarbeid. Flere av informantene uttrykker misnøye over møtestrukturen, og peker da blant annet på hyppig utskifting av møteledere og ustrukturert møteledelse. Dette er i tråd med teoriene til Glavin og Erdal (2018) og Ødegård og Willumsen (2011) som fremhever at god møteledelse og struktur bidrar til å skape en god samarbeidsprosess. Det vil si at det motsatte, altså en utydelig og ustrukturert møtestruktur, har en hemmende effekt på det tverrfaglige samarbeidet. Et annet sentralt funn som fremkommer i studien er at flertallet av informantene oppgir at de opplever mye dobbelt arbeid i KOG. Det påpekes at ungdommene som drøftes i KOG allerede er diskutert i andre forum tidligere, noe som begrenser KOGs nytteverdi. Ut fra dette kan man si at opplevelsen av nytteverdi fremmer samarbeidet, og opplevelsen av dobbelt arbeid hemmer samarbeidet.

En sentral faktor som samtlige informanter la vekt på var konsekvensene den digitale møtestrukturen, grunnet Covid-19, har hatt på samarbeidet i KOG. Den digitale møtestrukturen setter begrensninger for både trivselen i gruppen og flyten i dialogen. Dette er et funn som ikke fremkommer i teorien, og som dermed er mitt supplement til forskningen. Et annet tydelig funn i studien er at fleksibilitet er en faktor som påvirker det tverrfaglige samarbeidet. Når man hører ordet fleksibilitet tenker de aller fleste at det er et honnørord, altså at det er utelukkende positivt. Funnene viser derimot at det er splittede meninger om fleksibilitet hemmer eller fremmer samarbeidet i KOG. Ifølge modellen til Willumsen og Hallberg (2003) er fleksibilitet «limet» i samarbeidet. Likevel fremkommer det i datamaterialet at fleksibilitet faktisk kan hemme samarbeidet, da det går utover forutsigbarhet, rutiner og mulighet for forberedelse. Dette funnet er med på å nyansere teorien, da det kan synes som den tar utgangspunkt i at fleksibilitet er utelukkende positivt for et tverrfaglig samarbeid.

Et annet tydelig funn i studien er at det i KOG ikke foretas jevnlig evaluering av samarbeidet. Funnene viser at flertallet av informantene ikke savner evaluering, da de opplever å få dekket behovet gjennom diskusjon i KOG. Manglende evaluering kan hemme samarbeidet, da forskning viser at evaluering er avgjørende for å gi ny kunnskap og økt kompetanse (Glavin og Erdal, 2018). Til tross for informantenes uttalelser får jeg inntrykk av at det likevel foretas en form for evaluering av KOG. Dette fordi de jevnlig diskuterer forbedringspotensial i form

av muntlig dialog. Det kan derimot virke som at aktørene henger seg opp i selve begrepsbruken, da det kan virke som de automatisk tenker på spørreskjema når de svarer på spørsmål om evaluering. Evaluering blir ikke løftet frem i teorien som en vesentlig faktor i tverrfaglig samarbeid, verken i Willumsen og Hallbergs (2003) modell eller i Ødegård og Willumsens (2011) tabell. Dette vurderes som noe mangelfullt, da det å reflektere over en samarbeidsprosess vurderes å være en fremmede faktor i et samarbeid.

Det at aktørene er forpliktet til samarbeidet viser seg å ha en positiv påvirkning på det tverrfaglige samarbeidet. Informantene ønsker at alle aktørene er mer forpliktet til samarbeidet, særlig i form av å prioritere møtene. Flere peker på at en løsning kan være å lovfeste KOG. Det er grunn til å tro at en lovfesting av KOG vil kunne bidra til en mer forpliktende deltakelse fra aktørene, men samtidig kan det tenkes at dette kan medføre at aktørene føler seg pålagt til å samarbeide, noe som kan skape motstand, og dermed kan hemme samarbeidet. Oppsummert er svaret på forskningsspørsmålet at deltakerne opplever at en tydelig og strukturert møteleder har en positiv påvirkning på det tverrfaglige samarbeidet. Videre vil en god møtестruktur i form av regelmessige, obligatoriske og fysiske møter, samt jevnlig evalueringer, fremme samarbeidet.

Hvordan kan felles forståelse og målsetting bidra til å fremme det tverrfaglige samarbeidet?

Resultatene i denne studien viser at felles forståelse og målsetting kan bidra til å fremme det tverrfaglige samarbeidet, da det bidrar til at de ulike aktørene kommer sammen og arbeider mot en helhetlig løsning av et felles problem. Funnene viser at deltakerne i KOG har en felles forståelse om hva de jobber for, men det viser seg at flere har manglende kunnskap om KOG sin funksjon, særlig som nye medlemmer. Det kan tenkes at det å forstå KOG som konsept er en forutsetning for at samarbeidet skal fungere, og det kan være hensiktsmessig at spesielt nye deltakere i KOG får tilstrekkelig med informasjon ved oppstart. Det er ingen tvil om at det å ha felles mål er med på å fremme samarbeidet, da dette fremkommer i både datamaterialet og i teorien. Utfordringen i KOG ser derimot ut til å være *hvordan* de felles målene skal nås. De ulike strategiene bør kartlegges, slik at aktørene kan samkjøres om hvilken retning de skal gå for å nå de felles målene. Dette er i tråd med teorien til Ødegård og Willumsen (2011) som legger vekt på viktigheten med å dra lasset i samme retning og gjøre hverandre gode. Oppsummert kan man si at en felles forståelse og målsetting bidrar til å fremme samarbeidet,

men dersom aktørene kjører et solospill og jobber alene med sin egen agenda, vil dette hemme samarbeidet.

Hvordan påvirker tillit og respekt det tverrfaglige samarbeidet?

Funnene viser at alle informantene er enige om at opplevelsen av tillit og respekt er svært viktig for å oppnå et godt samarbeid. Videre fremkommer det at flertallet opplever tillit i samarbeidet i KOG, men ikke samtlige. De informantene som opplever redusert tillit i KOG, påpeker blant annet at de ikke stoler på at andre gjør som de sier de skal gjøre. Dette samsvarer med Willumsen og Hallbergs (2003) modell som peker på at manglende tillit vil ha en negativ påvirkning på samarbeidet, da det å utvikle tillit er «limet» i et tverrfaglig samarbeid. Gjensidig respekt løftes frem som en fremmede faktor i samarbeidet, og de aller fleste av informantene oppgir å bli møtt med respekt i KOG. Dette samsvarer med Ødegård og Willumsens (2011) teori om at respekt er en relasjonell faktor som fremmer samarbeid. Flere av informantene ser sammenhenger mellom det å møte forberedt til KOG, og det å vise hverandre respekt. Dette kan tyde på at å møte uforberedt i KOG oppleves respektløst, og er en hemmende faktor i det tverrfaglige samarbeidet. Det fremkommer altså tydelig at gjensidig tillit og respekt fremmer det tverrfaglige samarbeidet i KOG. Det kan synes som at tillit og respekt står i et komplementært forhold til hverandre, altså at de er avhengige av, og styrker, hverandre. Med andre ord; tillit mellom aktørene krever respekt, og respekt mellom aktørene krever tillit.

På hvilken måte påvirker kunnskap om hverandres tjenester og roller det tverrfaglige samarbeidet?

Kunnskap om hverandres tjenester og roller fremheves både i datamaterialet, og i teorien, som svært viktig for det tverrfaglige samarbeidet. Det fremkommer derimot opplysninger om at flere av deltakerne i KOG har begrenset kjennskap til hverandre, både med tanke på tjenestetilbud, arbeidsoppgaver og mandat. Det kan med dette være hensiktsmessig å ta en oppdatering på hvem de ulike aktørene i KOG er. Det Willumsen og Hallberg (2003) sier om å utforske hverandres muligheter og begrensninger for å få innsikt i tilgjengelige tjenester løftes frem som svært viktig. Dette ser derimot ut til å være en utfordring for deltakerne i KOG, da de uttrykker frustrasjon over at de har manglende oversikt over tjenester på tvers av kommunegrensene. I tillegg kan det synes som at ulike betegnelser på samme roller og instanser oppleves som en hemmende faktor med samarbeidet i KOG. Det fremkommer i teorien at det er viktig i et samarbeid å sette av tid til å møtes for å bli kjent hverandre. Dette

viser seg derimot å være enklere sagt enn gjort, fordi KOG kommer på toppen av de andre arbeidsoppgavene. De ulike aktørene har dermed verken tid eller ressurser til å møtes. I tillegg er det per i dag utfordrende å møtes fysisk på grunn av den pågående pandemien.

Et annet fremtredende funn i studien er at deltakerne i KOG ikke opplever selve taushetsplikten som et hinder for samarbeidet. Det som derimot hemmer samarbeidet er mangelen på kunnskap om hverandres taushetsbestemmelser. Dette samsvarer med det Glavin og Erdal (2018) sier om at taushetsplikten ikke trenger å være en hindring for samarbeidet, så lenge aktørene har kunnskap om de ulike bestemmelsene for å kunne håndtere taushetsplikten. I denne sammenhengen ser det derimot ut som at det er manglende kunnskap om hverandres taushetsbestemmelser, noe som dermed hemmer samarbeidet. Det kan synes som at en annen utfordring i KOG er at de ulike aktørene i for stor grad velger å benytte seg av sin taushetsplikt og holder dermed igjen informasjon, og på den måten blir taushetsplikten et hinder i det tverrfaglige samarbeidet.

På hvilken måte kan uenighet mellom profesjonene påvirke det tverrfaglige samarbeidet?

Det fremkommer i studien at uenighet mellom profesjonene både kan fremme og hemme det tverrfaglige samarbeidet. Flertallet av informantene oppgir å være fornøyde med det tverrfaglige samarbeidet i KOG, men flere viser til et oppstått spenningsfelt mellom sosialfaglige- og strafferettslige instanser. Bakgrunnen for spenningsfeltet er uenighet i drøftingen om ungdommens oppfølgingsbehov samsvarer med lovbruddet. Det synes som at de sosialfaglige ønsker en straffereaksjon basert på ungdommens oppfølgingsbehov, mens de strafferettslige vektlegger en straffereaksjon som er i samsvar med lovbruddet. Det er tydelig at den ene KOG-en håndterer disse uenighetene på en betraktelig bedre måte enn den andre, hvor det fremkommer opplysninger om at det har oppstått en profesjonskamp. Dette er i tråd med Martinussen og Kaiser (2019, s. 56) som viser at uenighet og konflikter er med på å hemme effektiviteten i samarbeidet. Resultatene i denne studien viser at uenigheter i seg selv ikke nødvendigvis trenger å hemme samarbeidet, dersom de blir håndtert på en god måte. Altså møter man uenighetene med åpne armer, kan de bidra med å skape kritisk refleksjon og nye perspektiver, som igjen vil fremme samarbeidet. Dersom man ikke håndterer uenighetene på en god måte, kan det i verste fall resultere i profesjonskamper og skjulte agendaer, som vil hemme samarbeidet.

Et annet sentralt funn i studien er at likeverdighet er en viktig faktor i det tverrfaglige samarbeidet. Det fremkommer av informantene at det har oppstått misnøye fordi deltakerne opplever redusert likeverdighet i samarbeidet. Det vises da til politijuristenes avgjørelsesmakt og hvordan denne utøves. Noen informanter opplever at politijuristene allerede har tatt en avgjørelse i forkant av KOG, noe som kan hemme samarbeidet. Dette samsvarer med teorien til Willumsen og Hallberg (2003) som sier at en stor hindring i et tverrfaglig samarbeid er dersom aktørene kun forfølger egne objektiver og prioriteringer. Dersom avgjørelser blir tatt uten å involvere de andre aktørene, vil dette gå på bekostning av likeverdigheten og opplevelsen av nytteverdi, noe som vil hemme det tverrfaglige samarbeidet. Samtidig kan det tenkes at dersom det ikke er noen med endelig avgjørelsesmakt vil det i seg selv kunne hemme samarbeidet. Dette fordi det kan være svært utfordrende å komme frem til en endelig beslutning i fellesskap, spesielt på tvers av profesjoner. Sett fra dette perspektivet er KOG avhengig av politijuristens rolle for å ha fremdrift i samarbeidet. Det er derimot viktig at aktøren med avgjørelsesmakt, herunder politijuristen, har en ydmyk holdning til sin rolle, og respekterer de andre aktørene ved å inkludere deres synspunkter i vurderingen. Dette vil skape en opplevelse av likeverdighet og nytteverdi, noe som fremmer tverrfaglig samarbeid.

Hvilke faktorer opplever deltakerne i KOG som hemmende og fremmende i det tverrfaglige samarbeidet rundt unge lovbrøyttere?

For å svare på denne problemstillingen har jeg valgt å illustrere de ulike faktorene i en tabell som oppsummerer studiens funn (Se figur 6). Det har vist seg å være vanskelig å konkludere med konkrete faktorer som hemmer og fremmer samarbeidet, da deltakerne i de ulike KOG-ene vektlegger forskjellige faktorer. Et av de mest sentrale funnene i denne studien er nettopp dette med ulikhet. Det er tydelig at det er store forskjeller mellom KOG-ene, både med tanke på organiseringen og hvordan de fungerer. Dette kan ses i sammenheng med den store friheten hver enkelt KOG har. KOG er per i dag ikke lovpålagt, og det foreligger kun forslag og anbefalinger til hvordan en KOG skal praktiseres. Dette gjør det vanskelig å undersøke hva som faktisk hemmer og fremmer samarbeidet, men jeg har likevel identifisert noen fellesnevner som illustrert i figur 6.

I denne studien kan det synes som at store deler av modellen til Willumsen og Hallberg (2003) er relevant, da den fremhever faktorer som kunnskap om egne og andres tjenester, problemforståelse, prioritering, forpliktelse, fleksibilitet og tillit. Samtidig har modellen sine begrensninger sett i sammenheng med denne studien. Forskerne har utviklet en

samarbeidsmodell som skal gripe fatt i helheten i en samarbeidsprosess, men likevel er ikke faktorene evaluering eller respekt inkludert i modellen. Dette kan anses å være en mulig begrensning, da mine funn viser at disse faktorene er vesentlige for et godt samarbeid. Det kan også se ut som at Willumsen og Hallbergs modell passer bedre i et samarbeid hvor brukeren er involvert, for eksempel i en ansvarsgruppe. Dette fordi de løfter frem «readiness to act» som nøkkelfaktoren i et tverrfaglig samarbeid, som handler om å være klar til å respondere på brukerens komplekse behov, prioritere riktig når det er nødvendig og håndtere uforutsigbarhet når det mangler standardiserte prosedyrer. Dette vurderes absolutt å være viktig for samarbeid i ansvarsgrupper hvor ungdommer og foreldre er deltakende, men det vurderes derimot ikke som aktuelt eller relevant i sammenheng med drøftingen i KOG.

Det kan synes som at Ødegård og Willumsens (2011) teori er mest relevant for denne studien, da store deler av deres funn samsvarer med denne studiens resultater. Deres funn om hva som fremmer og hemmer tverrfaglig samarbeid samsvarer i stor grad med det informantene i denne studien presenterer. Samtidig påpeker Ødegård og Willumsen (2011) at de forholdene som hemmer samarbeidet er i all hovedsak de motsatte av hva som fremmer. Dette samsvarer ikke nødvendigvis med resultatene i denne studien, da mine funn viser at noen av faktorene både kan være hemmende og fremmende. Likhetene mellom mine og deres funn er faktorene respekt, likeverdighet, møteledelse og felles mål, men jeg har derimot supplert med flere faktorer i figuren nedenfor.

Faktorer som	
Fremmer samarbeid	Hemmer samarbeid
God møtestruktur <i>(Fysiske møter, forpliktelse, stabile deltakere, jevnlig evaluering, nytteverdi)</i>	Dårlig møtestruktur <i>(Digitale møter, frivillig, gjennomtrekk av deltakere, ingen evaluering, dobbelt arbeid)</i>
Tydlig og strukturert møteledelse	Utydelig og ustrukturert møteledelse
Gjensidig respekt og tillit	Manglende respekt og mistillit
Felles målsetting	Ulik målsetting
Kunnskap om hverandres tjenestetilbud og roller	Manglende kunnskap og rolleforståelse
God håndtering av uenigheter	Dårlig håndtering av uenigheter <i>(Profesjonskamp)</i>

Figur 6: *Faktorer som fremmer og hemmer samarbeid.*

I likhet med Ødegård og Willumsens (2011) modell, kan noen av faktorene ses i motsetning av hverandre. Et eksempel på det er at gjensidig respekt og tillit fremmer samarbeidet, mens manglende respekt og mistillit hemmer samarbeidet. Likevel fremkommer det at ikke alle faktorer kan ses som motsetning av hverandre, men er mer flytende. Et eksempel på dette kan være faktoren håndtering av uenigheter. Dersom jeg hadde fulgt Willumsen og Ødegårds modell slavisk, ville resultatet blitt at uenighet hemmer samarbeid, mens enighet fremmer samarbeid. Resultatene i denne studien viser derimot at uenigheter både kan ha en hemmende

og fremmede effekt på det tverrfaglige samarbeidet. Dette gjelder også for andre faktorer i studien, deriblant fleksibilitet i samarbeidet og forpliktende samarbeid.

6.2 Studiens begrensninger

Min studie har flere svakheter og begrensninger. En av disse er at jeg ikke fikk godkjent deltakende observasjon som metode av NSD, på grunn av hensyn til de unge lovbryternes personvern. Den opprinnelige planen var å kombinere metodene deltakende observasjon og intervju for å få mest mulig innsyn i hvordan det tverrfaglige samarbeidet fungerer i KOG. Intervjuer kan kombineres med observasjon når forskeren ønsker mer utførlige beskrivelser av hvordan enkelte deltakere opplever sin situasjon (Thagaard 2013, s. 90). Planen var å utføre intervjuer i etterkant av observasjonen slik at jeg kunne ta utgangspunkt i KOG-møtet jeg observerte. Dersom jeg hadde benyttet meg av denne kombinasjonen ville dette kunne generert et rikere materiale og gjort studien fyldigere. Det kan derimot diskuteres om dette er en svakhet eller om bruk av intervju som metode har vært tilstrekkelig.

En annen begrensning med studien er at jeg kun har tatt utgangspunkt i samarbeidet i to KOG-er i Rogaland, og det trengs derfor flere utvalg for å kunne si noe mer generelt om hvordan samarbeidet fungerer i KOG på nasjonalt nivå. Den opprinnelige planen var å sammenligne to KOG-er i Rogaland, men underveis i prosessen ble det tydelig hvem som hadde sagt hva. Da dette i verste fall kunne ha bidratt til indre konflikter mellom deltakerne i KOG, bestemte jeg meg for å ikke sammenligne eller skille mellom KOG-ene. Dette også for å unngå taushetspliktbrudd og ivareta informantenes personvern. Studiens utvalg består av ulike representanter i KOG, men kun rundt en tredjedel av de jeg kontaktet responderte på forespørselen om å delta i studien. Dette kan vurderes å være en svakhet med studien, da det mangler flere representanters stemmer og perspektiver. Studien hadde blitt styrket dersom jeg hadde hatt flere informanter. Det vurderes som mangelfullt når det for eksempel kun er én representant fra barneverntjenesten, men fire politibetjenter. Dette kan ha påvirket svarene og faktorene som fremkommer i denne studien. En annen svakhet med studien er at reliabiliteten ble svekket av at jeg har utført forskningsprosjektet på egenhånd. Ved at flere forskere hadde deltatt i, eller samarbeidet om, prosjektet, ville dette ha styrket reliabiliteten i studien. Samtidig kan det tenkes at den kritiske evalueringen er blitt dekket av veilederen min.

Selve utførelsen av masteroppgaven har vært en dynamisk prosess med kontinuerlige endringer. I siste del av prosessen har jeg innsett flere ting jeg kunne, og burde, gjort annerledes. Jeg har blant annet lært at jeg burde brukt mer tid på å utforme spørsmålene i intervjuguiden. Intervjuguiden ble utformet med utgangspunkt i det teorigrunnlaget jeg hadde på et tidlig stadium i prosessen. Denne teorien ble senere fjernet og erstattet med et mer relevant teoretisk fundament. Det har vist seg i senere tid at flere av spørsmålene i intervjuguiden var svært farget av tidligere teori, noe som gjorde at deler av opplysningene ble irrelevante for studien. Det kan også være at spørsmålene i intervjuguiden har bidratt med å føre informantene inn på et bestemt spor. På grunn av at jeg var farget av teori i utformingen av intervjuguiden hadde jeg noen forutinntatte meninger om at disse faktorene vil påvirke samarbeid, noe som kan ha ført til at andre faktorer ble utelukket. En annen svakhet kan være hvordan min forforståelse og tilknytning til feltet har påvirket studien, da jeg selv jobber i fromsorgen. Det kan være jeg ubevisst har vært farget av dette. Jeg har dog gjennom hele prosessen aktivt forsøkt å være bevisst min forforståelse, og prøvd å forholde meg objektiv og nøytral til informantenes uttalelser, slik at studien skulle bli så valid som overhodet mulig.

6.3 Implikasjoner for videre forskning

Mitt forskningsprosjekt har bidratt til å belyse flere sider ved hvordan det tverrfaglige samarbeidet i KOG oppleves, samt gitt innsyn i hva som hemmer og fremmer samarbeidet. Mitt hovedfokus i studien har vært på de ulike representantenes opplevelser og erfaringer i KOG, men i løpet av prosessen har jeg blitt nysgjerrig på flere områder som kan være nyttige å undersøke nærmere. Ett av disse områdene er de unge lovbryternes personlige erfaringer med straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Dette vil kunne gi en dypere forståelse av hvordan straffereaksjonene oppleves i praksis. Et annet område som kunne vært interessant å forske videre på er hvor forskjellige de ulike KOG-ene er på nasjonalt nivå. Nordlandsforsknings evalueringsrapport, og mine egne funn, fremhever at KOG er utformet ulikt fra KOG til KOG. Dersom den nye konfliktrådsloven blir vedtatt kan det også være interessant å forske videre på virkningen av endringene. Det vil være særlig spennende å se om lovfesting av KOG vil ha en positiv effekt i form av stabilitet og forutsigbarhet.

Da KOG er et relativt nytt fenomen som oppsto etter innføringen av straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff i 2014, finnes det begrenset med forskning på dette

området. Det foreslås med dette å forske videre på det tverrfaglige samarbeidet i KOG for å kvalitetssikre drøftingen og kartlegge forbedringspotensial. Det er mange temaer å utforske innenfor dette feltet, og det er viktig å jevnlig ta opp diskusjonen om hvordan vi utfører den sosiale kontrollen av barn og unge. Kanskje enda viktigere den dag i dag når man ser statistikken som viser en økning av alvorlige lovbrudd blant unge.

7.0 Litteraturliste

- Andrews, T., & Eide, A. K. (2019). *Mellom hjelp og straff—Fungerer nye straffereaksjoner for ungdommer etter intensjonen?* (Følgeevaluering Nr. 2/19; s. 213). Nordlandsforskning.
- Barneombudet. (u.å.). *Kriminalitet og straff*. barneombudet.no.
<https://www.barneombudet.no/for-barn-og-unge/dine-rettigheter/kriminalitet-og-straff#:~:text=For%20%C3%A5%20komme%20i%20fengsel,drap%2C%20ran%20og%20alvorlige%20narkotikalovbrudd>.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bronstein, L. R. (2003). A Model for Interdisciplinary Collaboration. *Social Work*, 48(3), 10.
- Bufdir. (2019). *Barn og unge som begår eller står i fare for å begå kriminelle handlinger. Vurdering av utfordringsbildet og anbefalinger til departementenes videre arbeid*. (s. 106). Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. bufdir.no
- Eide, A. K., Andrews, T., Strømsvik, C. L., & Gustavsen, A. (2016). *Stemmer "kartet" med "terrenget"? Underveisrapport fra en følgeevaluering av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging* (NF rapport Nr. 7). Nordlandsforskning.
- Glavin, K., & Erdal, B. (2018). *Tverrfaglig samarbeid i praksis til beste for barn og unge i Kommune-Norge*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Grimen, H. (2009). *Hva er tillit*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hageberg, A. O. L. (2011). Klare meninger og rett nakke. *Tidsskrift for Norsk Psykolog Forening*, Vol. 48(nr. 6), s. 582-586.
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2020). *Høringsnotat—Forslag til endringer i konfliktrådsloven, straffeloven, straffeprosessloven—Strafferettslige reaksjoner og tvangsmilder for ungdom* (s. 163).
- Justis- og politidepartementet. (2005). *Sammen mot barne- og ungdomskriminalitet (2005-2008)*.
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/vedlegg/handlingsplan_sammen_mot_barne_ungdomskriminalitet.pdf

- Justis- og politidepartementet. (2009). *Gode krefter*.
<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/handlingsplan-kriminalitetsforebygging.pdf>
- Konfliktrådet. (2019a). *KOG - koordineringsgruppen*.
<https://www.konfliktraadet.no/kog.372349.no.html>
- Konfliktrådet. (2019b). *Ungdomsoppfølging*.
<https://www.konfliktraadet.no/ungdomsoppfoelging.372348.no.html>
- Konfliktrådet. (2019c, mars 19). *KOG - koordineringsgruppen*. konfliktraadet.no.
<https://www.konfliktraadet.no/kog.372349.no.html>
- Svar på høring—Forslag til endringer i Konfliktrådsloven, Straffeloven MV.*, (2020)
(testimony of Kriminalomsorgen region sørvest).
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvello, & Wendelborg. (2009). *Oppfølgingsteam for unge lovbrytere i Kristiansand, Oslo, Stavanger og Trondheim*. NTNU samfunnsforskning AS.
- Lauvås, K., & Lauvås, P. (2004). *Tverrfaglig samarbeid: Perspektiv og strategi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lid, S. (2015). Markant skifte i straff av ungdom. *Samfunnsspeilet*, 2, 29–38.
- Martinussen, M., & Kaiser, S. (2019). Samhandling mellom tjenester og profesjoner. I F. Adolfsen (Red.), *Familiens hus—Organisering, samhandling og faglige perspektiver* (2. utg.). RKBU Nord.
- Mellin, E. (2009). Unpacking interdisciplinary collaboration in expanded school mental health service utilization for children and adolescents. *Advances In School Mental Health Promotion*, 2, 5–15.
- Morrison, M., & Glenny, G. (2011). Collaborative inter-professional policy and practice: In search of evidence. *Journal of Education Policy*, 27(3), 367–386.
<https://doi.org/10.1080/02680939.2011.599043>
- NESH. (2018). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. Forskningsetikk. <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi/>

- Prop. 57 L (2013-2014), nr. Lov om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven), Justis- og beredskapsdepartementet (2014).
- SSB. (u.å.). *Barn og unges lovbrudd*. Hentet 24. oktober 2020, fra <https://www.ssb.no/a/barnogunge/2020/lovbrudd/>
- Storvik, B. L. (2016). *Personundersøkelse: Håndbok for ansatte i kriminalomsorgen*. Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS.
- Tavory, I., & Timmermans, S. (2014). *Abductive analysis. Theorizing qualitative research*. The University of Chicago Press.
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (2. utgave). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Willumsen, E., & Hallberg, L. (2003). Interprofessional collaboration with young people in residential care: Some professional perspectives. *Journal of Interprofessional Care*, 17(4), 389–400. <https://doi.org/10.1080/13561820310001608212>
- Willumsen, E., & Ødegård, A. (2017). *Tverrprofesjonelt samarbeid: Et samfunnsoppdrag*. Oslo: Universitetsforlaget
- Ødegård, A., & Willumsen, E. (2011). Felles innsats eller solospill? En kvalitativ studie om tjenesteyteres samarbeid omkring barn og unge. *Norges barnevern*, 88(4), 188–199.
- Aase, H., Lønnum, K., Sørli, M.-A., Amlund Hagen, K., Gustavson, K., & Utgarden, I.-H. (2020). *Barn, unge og kriminalitet. Hvordan forhindre at barn og unge kommer inn i eller fortsetter med en kriminell løpebane? Oppsummering og vurdering av virksomme tiltak, behandling og organisering*. Folkehelseinstituttet.

8.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide for prosjektet «Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbrøyttere»

Planen er å utføre individuelle intervjuer med representanter i koordineringsgruppene (KOG) som utvalg i studien. Intervjupersonene vil være ansatt i blant annet konfliktrådet, politiet, kriminalomsorgen og barneverntjenesten både fra Stavanger og Jæren. Etter planen vil dette utgjøre minimum åtte informanter.

Intervjuet vil ta form som en samtale der jeg stiller noen forhåndsbestemte spørsmål, men der det også er mulighet for å ta opp andre tema som intervjupersonene synes er relevante. Intervjuene vil bli tatt opp på lydopptaker og senere skrevet ut. Ingen direkte personopplysninger (navn, adresse) vil bli oppgitt i oppgaven.

Følgende spørsmål vil stilles i intervjuene:

- Beskriv din egen yrkesrolle. Hvor jobber du? Hva er din stilling? Hva er din rolle i KOG?
- Omtrent hvor mange ganger har du deltatt i koordineringsgruppe (KOG)?
- Hvordan er KOG organisert? Hvem leder møtene? Beskriv strukturen.
- Hvordan vil du beskrive «samarbeid»?
- Hva er målet med KOG-samarbeidet?
- Beskriv et samarbeid rundt en ung lovbrøytter. Hvordan går dere frem når dere skal samarbeide?
- Hvilke faktorer mener du må være til stede for et godt samarbeid?
- Hvilke faktorer mener du bidrar til hindringer i et samarbeid?
- Hvordan mener du samarbeidet fungerer innad koordineringsgruppen?
- I hvilken grad opplever du at samarbeidet er planlagt og i hvilken grad bidrar du selv i en slik planlegging?
- I hvilken grad har du fått opplæring i samarbeid? Eks profesjonsutdanning/ videreutdanning.
- Opplever du å bli møtt med respekt i samarbeidet i KOG?

- Er det noen av representantene som har større engasjement enn andre? Hvem?
- Hvordan opplever du mulighetene for gjennomslagskraft for egne synspunkter og perspektiver?
- Opplever du at kommunikasjonen mellom de i KOG fungerer godt?
- Hva er typiske utfordringer med samarbeidet i KOG?
- Kan du fortelle om en situasjon hvor dere var uenige? Hvordan ble dette håndtert?
- Bryter noen ganger avgjørelser i KOG med egen profesjons forståelse av hvordan noe skal gjøres?
- I hvilken grad evaluerer dere samarbeidsprosessen? For eksempel forbedringspotensialet?
- Er det noe du skulle ønske var annerledes i KOG?
- Har du noen sluttkommentarer? Noe du vil legge til som du mener er relevant?

Vedlegg 2: Informasjonsskriv og samtykkeerklæring

Informasjonsskriv om masteroppgaveprosjekt

- «Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere»

Jeg skal skrive en masteroppgave om tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere» med følgende problemstilling:

«Hvordan fungerer det tverrfaglige samarbeidet i koordineringsgrupper (KOG) rundt unge lovbytere?»

Prosjektet gjennomføres av mastergradsstudenten Kamilla Amundsen som tar mastergrad i sosialfag tilknyttet institutt for sosialfag ved Universitetet i Stavanger. Forventet sluttdato for prosjektet er juni 2021. Veileder i masteroppgaven er Brita Gjerstad.

Deltakelse i forskningsprosjektet er frivillig og du kan når som helst velge å trekke deg uten å måtte gi noen begrunnelse for dette. Det vil ikke få innvirkning på relasjonen/forholdet til meg som forsker eller stedet det forskes på dersom du ikke vil delta i studien eller senere velger å trekke deg.

«Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere» er et mastergradsprosjekt som har formål om å undersøke hvordan det tverrfaglige samarbeidet fungerer innad to ulike koordineringsgrupper. Som del av prosjektet vil jeg gjennomføre individuelle intervjuer med representanter i KOG i løpet av vinteren 2021. Intervjuet vil ta form som en samtale der jeg stiller noen forhåndsbestemte spørsmål, men der det også er mulighet for å ta opp andre tema som du som intervjuperson synes er relevante. Intervjuene vil med din godkjennelse bli tatt opp på lydopptaker, og senere skrevet ut. Ingen direkte personopplysninger (navn, adresse) vil bli oppgitt i oppgaven. De to koordineringsgruppene vil bli anonymisert og kalt KOG 1 og KOG 2. Ettersom representantene intervjues på grunn av deltakelse i KOG kan det være nødvendig å fremheve intervjupersonens arbeidsplass, for eksempel «representant fra barneverntjenesten». Alle opplysninger anonymiseres med mindre annet avtales spesifikt.

Deltakerne har rett til innsyn, retting og sletting av opplysninger. Når forskningsprosjektet er avsluttet vil navnelister over intervjupersoner og lydopptak slettes, og intervjuutskriften vil bli kodet slik at direkte og indirekte personopplysninger ikke skal fremkomme. Dersom du etter å ha deltatt i intervju ønsker å trekke deg vil alle opplysninger bli slettet, og informasjon som du har gitt under intervjuet vil ikke bli brukt i forskningsprosjektet.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD).

Hvis du har spørsmål til prosjektet eller din deltakelse kan du ta kontakt med meg på telefon eller e-post.

Vennlig hilsen

Kamilla Amundsen

Kamilla.amundsen@outlook.com

+47 94499193

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbrytere*» og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: NSD sin vurdering

24.5.2021

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Tverrfaglig samarbeid rundt unge lovbytere

Referansenummer

193202

Registrert

10.11.2020 av Kamilla Amundsen - ka.amundsen@stud.uis.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Det samfunnsvitenskapelige fakultet / Institutt for sosialfag

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Brita Gjerstad, brita.gjerstad@uis.no, tlf: 99377781

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Kamilla Amundsen, kaam_94@hotmail.com, tlf: 94499193

Prosjektperiode

04.11.2020 - 04.10.2021

Status

06.01.2021 - Vurdert

Vurdering (1)

06.01.2021 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet 06.01.2021 med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde:

<https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i->

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/5fa2d8d5-1fe2-4106-9747-8f18f4afe72b>

1/3

meldeskjema

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 04.10.2021.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

TAUSHETSPLIKT

Deltagerne i prosjektet vil være underlagt taushetsplikt, og kan dermed ikke dele opplysninger om enkeltbrukere eller annen taushetsbelagt informasjon med prosjektet.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Kajsa Amundsen
Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

